

Izhaja vsak dan s jutraj zvečer
v ponedeljkah in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1[—], lanskoletna 2[—]; me-
sečna naročnina Din 20[—], za tu-
jino 30[—]. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 28. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 29a

Ljubljana, četrtek, dne 5. februarja 1931

Leto II.

Povratak Nj. Vel. kralja in kraljice v Beograd

Po enajstdnevem bivanju v kraljevskem Zagrebu se je kr. dvojica odpeljala včeraj v Beograd - Nova triumfalna pot Nj. Veličanstev po zagrebških ulicah - »Na svidenje!« Nj. Vel. kralju - Nepopisni prizori vdanosti in ljubezni v Sisku

Zagreb, 4. februarja. AA. Nj. Vel. kralj in kraljica sta danes dopoldne ob 11. od-
potovala iz Zagreba.

Cepprav ta odhod ni bil najavljen, se je o njem vendarle zvedelo v vsem mestu in že od ranega jutra so se začele zbirati množice meščanov na ulicah, po katerih sta se Nj. Vel. kralj in kraljica imela peljati do postaje. Iz okolice in iz bližnjih vasi so prispele v Zagreb velike mase kmetov z godbami in zastavami. Iz teh okoliških vasi je prispela tudi šolska deca, ki je skupno z zagrebškimi šolskimi otroci napravila špalir po vseh ulicah, kjer sta se imela voziti Nj. Vel. kralj in kraljica.

Od Markovega trga pa čez Markovo ulico, Mitniško ulico, Ilico, Jelačičev trg, Zrinjevac, Strossmayerjev in Tomislavov trg pa do glavne postaje so bile zbrane nepregledne množice ljudi. Prav tako so bila polna vsa okna na hišah v teh ulicah.

Pred postajo so se zbrali zastopniki raznih društev z mnogoštevilnim svojim članstvom, množice kmetov in Sokolov z gasilskimi in tramvajskimi godbami itd. Pred samim vhomom v dvorno čakalnico so stali kmetje in kmetice iz Sestina in mladoporočenci, ki so se v nedeljo poročili, pri čemer sta obredu prisostvovala tudi Nj. Vel. kralj in kraljica.

Triumfalna pot od Markovega trga do kolodvora

Malo po pol 11. sta se prikazala Nj. Vel. kralj in kraljica na izhodu iz dvora na Markovem trgu. In potem se je začela vožnja, ki je bila pravi trijumf in je dala priliko meščanstvu in okoličanem za pri-
zori nepopisnega navdušenja. Ljudje so vzklikali, mahali z rokami in klobuki, z oken pa so metali cvetje na avto Njunih Veličanstev. Na Zrinjevcu so kraljev avto s cvetjem malome zasuli.

Okoli tričetrt na 11. je avto, ki je ne-
navadno počasi vozil vso pot, privozil na postajo. Tu so se ponovili prizori navdušenja in vzklikanja. Pred postajo so pri-
čakali Nj. Vel. kralja in kraljico ban Savske banovine dr. Perović in generala Marić in Ječmenić. Ob vrodu na postajo pa je sprejela Nj. Vel. kraljico soproga mestnega načelnika dr. Srkulja, ki je vladarici predala prekrasen šopek cvetja. Nj. Vel. kraljica se je pristrčno zahvalila in dala ženi dr. Srkulja in drugim damam v bližini roko.

Na peronu so se bili zbrali zastopniki vojaških in civilnih oblasti, predstavniki kulturnih, socialnih in drugih zagrebških ustanov. Bili so tu ministri dr. Svrnjuga, dr. Srškić, dr. Frangeš, dr. Shvegel, dr. Drinković in poslanik naše kraljevine v Buenos Airesu dr. Stražnički.

Ko sta Nj. Vel. kralj in kraljica stopila na peron, je vojaška godba intonirala državno himno. Nj. Vel. kralj je takoj stopil h komandantu častne čete in sprejel od njega raport, nato pa je pregledal častno četo in jo pozdravljaj. Takoj nato je stopil Nj. Vel. kralj h generaliteti in se pozdravil s posameznimi generali. Potem pa je pristopil k njegovemu Vel. kralju mestni načelnik dr. Srkulj in pozdravil kralja s pristrčnim govorom:

Poslovilni govor zagrebškega župana dr. Srkulja

»Vajim Veličanstvi!

Kakor zgodba iz Tisoč in ene noči je minilo teh enajst dni, ki sta Vaši Veličanstvi prebili v svojem kraljevskem mestu Zagrebu, v tem drugem središču naše velike in drage Jugoslavije, sredi svojih zvestih Vam Hrvatov. Kako globok vtis je napravilo bivanje Vaših Veličanstev na vse prebivalstvo — na ono v sredi mesta in ono na periferiji, o tem se bo govorilo in pripovedovalo do vašega ponovnega — in naša vroča želja je — tudi skorajšnjega bivanja v naši sredi.

V imenu vsega prebivalstva se V. Veličanstva iz dna srca zahvaljujem za to visoko čast, ki ste nam jo izkazali s svojim bivanjem med nami, naposled pa se zahvaljujem tudi v imenu onih sirot, ki ste

Nj. Vel. kralj med narodom po kmečki poroki v Sestinah

jih s svojo darežljivostjo osrečili in za katerih imena nihče ne ve, kakor tudi v imenu onih, ki ste jim namenili svoj kraljevski dar 50.000 Din. Kolikor ste s svojim darom osrečili, toliko ste solz sirotam utrlili.

Zato Vam ob odhodu iz Zagreba v ime-
nu zvestih Zagrebčanov vzklikam:

Živel Vaše Veličanstvo, naš kralj Aleksander I. Živela vzvišena vladarica kraljica Marija! Živel dom Karagjorgjevičev!

Govor mestnega načelnika zagrebškega so sprejeli vsi prisotni z navdušenimi vzkliki. Nato pa se je Nj. Vel. kralj zahvalil mestnemu načelniku dr. Srkulju s temile besedami:

Odgovor Nj. Vel. kralja

Gospod mestni načelnik!

Želim se Vam tudi pri tej priliki, preko Vas pa našim dragim Zagrebčanom, zahvaliti za pristrčno vdanost in pravo jugoslovansko navdušenje, ki sva ga kraljica in jaz tu v polni meri doživela.

Razen tega izrazite naša posebna priznana tistim poedincem, ki se s tolikšno ljubeznijo in požrtvovalnostjo posvečajo delu v humanitarnih ustanovah in ki s tolikšnim uspehom blaže trpljenje in pobijajo socialno bedo. Kar je bilo v tem pogledu že doslej storjenega, zasluži vsako pohva-

lo. To plemenito delo je treba še bolj razviti. Mnogo jih je, ki so nepreskrbljeni in ki trpe. Pri tem delu računajte vedno na naše priznanje in pomoč.

Po teh lepih dneh lahko kraljica in jaz izraziva naše polno zadovoljstvo samo z besedo:

Do svidenja!

Nato se je Nj. Vel. kralj poslovil od vseh tam v prvih vrstah stoječih odličnikov in stopil z Nj. Vel. kraljico v vlak. Ob sviranju državne himne se je vlak počasi začel pomikati.

Ob 11.22 je vozil dvorni vlak z Nj. Vel. kraljem in kraljico mimo postaje Velike Gorice. Dvorni vlak je pred postajo začel počasneje voziti. Ves peron je bil nabasano poln ljudi. Šolska deca je napravila špalir, ki so ga še ojačili člani vseh velikogoriških društev, ki so napolnili pod svojimi zastavami peron. Bilo je tudi mnogo kmetov iz Gorice in okoliških vasi v lepih narodnih nošah. Postajno poslopje je bilo slavnostno okrašeno z zelenjem in cvetjem. Ko je vozil vlak mimo postaje, je godba zaigrala državno himno, zastave so se priklonile v pozdrav Nj. Vel. kralju in kraljici, ki sta se pokazala pri oknu. Vsi zbrani ljudje so začeli nato navdušeno vzklikati in pozdravljati Njuni Veličanstvi, ki sta odzdravljala z mahanjem rok. Prizor je bil ganljiv in

Nj. Vel. kraljica zapušča domačinsko šolo.

mnogim prisotnim so se zasolile oči od ganjenosti in velike ljubezni do Nj. Vel. kralja in kraljice.

Plemenit dar Nj. Vel. kralja in kraljice.

Zagreb, 4. februarja. AA. Odhajajoč iz Zagreba sta Nj. Vel. kralj in kraljica blagovolila nakloniti preko bana Savske banovine podporo zagrebškim sirotam v znesku 55.000 Din, in sicer sirotam onih humanitarnih ustanov, ki sta jih Nj. Vel. kralj in kraljica za bivanja v Zagrebu izvolila posetiti. Teh 55.000 Din je razdeljeno tako-le:

Domu usmiljenk v Zagrebu 5000 Din,
Dobrodelni zadrugi Srbinj v Zagrebu 5000 Din,

Otroškemu domu društva hrvatskih učiteljic 5000 Din,

Dijaški menzi na Medveščku 10.000 Din,
Pestovališču pri usmiljenkah v Zagrebu 5000 Din,

Domačinski šoli v Zagrebu 5000 Din,
Otroškemu domu železničarjev v Zagrebu 10.000 Din,

Domu zaklada Lavoslava Schwarcza 5000 dinarjev,

Domu gluhonome dece v Zagrebu 5000 dinarjev.

Obenem je določeno, da se 50 moških in 50 ženskih sirot delavskih rodbin v Delavskem otroškem zavetišču na Trešnjevki popolnoma obuje in obleče na stroške Nj. Vel. kralja in kraljice.

Nepopisno navdušenje v Sisku

Sisak, 4. februarja. Na kolodvoru v Sisku se je zbrala ogromna množica ljudstva iz mesta in okolice z godbami in državnimi zastavami. Bil je napravljen tudi krasen slavlolik. Ko je privozil dvorni vlak in sta kralj in kraljica izstopila, se je zgnilo vse okoli njiju ter jima začelo poljubljati roke in obleko. Po teh ganljivih prizorih sta Nj. Vel. pristopili k županu in drugim zbranim dostojanstvenikom. Župan Mihelič je imel govor, v katerem je dejal:

»Veličanstvo!

Z občutkom največje radosti in ponosa meščani Siska in okolice pozdravljajo ljubljene in viteškega vladarja ter našo ljubljeno vladarico, vzvišeno kraljico, vzvišeno mater naših dragih Sokoličev, jamstvo srečne bodočnosti enotne domovine. Rodoljubno mesto in srez Sisak izražata Vašemu Veličanstvu svojo globoko hvalečnost za ta srečni trenutek, ker lahko svojem ljubljenu vladarju pokaže čuvstva svoje zvestobe in udanosti. Naj živi naš viteški vladar Nj. Vel. Aleksander I. in njegov vzvišeni dom! Naj živi vzvišena naša kraljica, naj živi vzvišeni dom Karadiordjevičev!

Nj. Vel. sta ostali v Sisku 23 minut, narkar sta ob ponovnih navdušenih manifestacijah nadaljevali svojo pot.

Prihod Nj. Vel. v Beograd

Beograd, 4. februarja. Beograjski listi priobčujejo o prihodu Nj. Vel. kralja v Beograd to-le:

Nj. Vel. kralj je prispel z dvornim vlakom na Topčidersko postajo snoči ob 19.45. Nj. Vel. kraljica je ostala z dvorno damo Eleonoro Svrnjugovo in adjutantom kapetanom bojne ladje Mundorferjem v Vinokovcih, da od tam s posebnim vlakom nadaljuje pot v Romunijo. Nj. Vel. kralj je stopil na topčiderski postaji iz vlaka jako dobro razpoložen. Prvi je k njemu pristopil predsednik vlade general Peter Živković, ki se je z njim Nj. Vel. kralj pristrčno rokoval in nekaj časa z njim razgovarjal. Nato pa je podpredsednik beograjske občine g. Milan Stojadinović pristopil k Njegovemu Veličanstvu in pozdravil kralja v imenu Beograda s temi besedami:

»Vaše Veličanstvo! Z istim navdušenjem, s katerim je bil prejet Zagreb ves čas bivanja Vašega Veličanstva tamkaj, j. tudi vaša prestolnica spremljala te epohalne dogodke zadnjih dni, ki so jamstvo za aše edinstvo in našo bodočnost.«

Nj. Vel. kralj se je pristrčno zahvalil za pozdravne besede in dal podpredsedniku občine Stojadinoviću roko. Nato se je odpeljal v dvor na Dedinje v spremstvu predsednika vlade gen. Petra Živkovića.

Po zagrebskih velikih dneh

En sam praznik so bili dnevi, ko je bila kraljevska dvojica v belem Zagrebu. Povsodi silno navdušenje, povsodi največja radost, ki se je vrhu tega stopnjevala iz dneva v dan. S takšno ljubeznijo in s takšno iskrenostjo je Zagreb sprejel kraljevsko dvojico, da je prekosil samega sebe. In vendar je znan Zagreb po svojem silnem temperamentu.

Cisto preroben je bil Zagreb za časa bivanja kraljevske dvojice. Vsa stara nasprotja so bila pozabljena in ves Zagreb je bil združen v eni sami misli, kako na najvidnejši in najlepši način manifestirati svojo popolno udanost kralju in s tem tudi svojo neomajno udanost jugoslovanski misli.

Zato pa niso bili zagrebski kraljevski dnevi samo praznik Zagreba, temveč vse Hrvatske in vse Jugoslavije. Zagrebski dnevi so šele prav pokazali, kako globoka resnica je v geslu: Kralj in narod! Nobenih posrednikov ni treba med kraljem in narodom, ker ena domovinska ljubezen veže oba in ena nacionalna misel je združila oba v eno neločljivo enoto. Kjer je kralj, tam je tudi ves jugoslovanski narod, kjer je kralj, tam ni nobenih nesoglasij v jugoslovanskem narodu. Kjer je kralj, tam vlada le ena narodna volja, tam je le eno jugoslovansko čustvo, Zagrebski dnevi so to dokazali na naravnost elementaren način in prav zato so postali jugoslovanski praznik.

Kajti bili so časi, ko so mislili naši neprijatelji, da smejo tudi računati na drugačno vlogo Zagreba, ko so računali, da se hoče Zagreb izločiti iz jugoslovanske zajednice in iti po svojih potih. Jugoslovanski rodoljubi so sicer vedno znali, da so vse takšne špekulacije napačne, ker je bil Zagreb vedno v jugoslovanskem taboru in se je vedno tudi zavedal svoje jugoslovanske naloge. Sedaj pa, po slavnih zagrebskih dneh so vse te špekulacije naših neprijateljev le še smešne fantazije, ki niso vredne niti pomilovalnega nasmeha, kajti s takšno silo je vrgel Zagreb vse te špekulacije ob tla. Ko so tisoči in desetisoči jokali, ker so videli svojega kralja, tedaj je videl ves svet, da je ves jugoslovanski narod eno s svojim kraljem in da mora doživeti neuspeh vsak, kdor računa na njegovo neenotnost. To je tudi povdaril kralj sam, ko je ob svetem navdušenju nepregledne množice govoril mladini te besede:

»Sedaj lahko z vero v Boga in s polnim zaupanjem v imenu naše Jugoslavije objavite vsem in vsakomu, prijatelju in neprijatelju, da smo eno in da hočemo do kraja braniti edinstvo in svobodo naroda. Naj se nihče ne prevzira in naj nihče ne podvomi v te moje besede!«

Največje zadoščenje so te res kraljevske besede za vse Jugoslovane, ki so ostali verujoči tudi v najtežjih prilikah. Te zanosne besede so potrdile, kako pravilna je bila njih vera v lepšo bodočnost Jugoslavije, te besede so znova dokazale, da so zidali na granit, ko so zidali na nerazrušljivo edinstvo jugoslovanskega naroda. Ni napačna vera v zvezdo jugoslovanskega naroda, ker ni zmote in ne nasprotja, ki bi mogla omajati jugoslovanske solidarnosti.

Zagrebski dnevi pa so vsem tem verujočim Jugoslovanom potrdili tudi njih vero v kralja Aleksandra. Videli so, da je to naš vodnik, kakršnega smo si sploh mogli želeli. Na mah je s svojo ljubeznijo osvojil ves Zagreb in s svojim vzornim nastopom v trenutku izvršil delo, ki ga preje niso in niso mogli izvesti vsi strankarji. Tako so zagrebski dnevi dokazali ne samo popolno enotnost jugoslovanskega naroda, temveč tudi to, da imamo velikega kralja, ki je naš od Boga poklicani vodnik.

Zato so bili zagrebski kraljevski dnevi poseben praznik za vse verujoče Jugoslovane, ki bodo odslej še vneteje ljubili svojo domovino in še bolj goreče vršili nacionalno delo, ker so spoznali in videli, da je bila njih vera prava. Tako vera v narod, ko vera v kralja, ker kralj in narod sta ona temelja, iz katerih izvira in na katerih slovi vsa naša sila.

Historični so bili zagrebski dnevi in nov dokument, da je jugoslovanski narod na potu svojega nevezdržnega napredka. Tudi zato ostanejo zagrebski dnevi nepozabni in pobuda za novo delo in nove uspehe.

Brüning in Curtius posetita Dunaj

Dunaj, 4. februarja. d. V prvih dnevih marca posetita državni kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius Dunaj.

Miren potek razprav v nemškem parlamentu

Sporazum med vladnimi strankami glede vseh vprašanj — Budžet mora biti pod streho najdlje do 1. aprila

Berlin, 4. februarja. AA. Proti pričakovanju je potekel prvi dan novega zasedanja parlamenta brez posebnih dogodkov. Poslanci so bili polnoštevilno zbrani, tribune dobro zasedene. Glavno zanimanje je bilo osredotočeno na vprašanje o izpremembi poslovnika. Med vladnimi frakcijami je bil dosežen sporazum, tako da v bodoče glasovanja o zaupnici vladi ne bodo več pripuščena, pa naj jih vlagajo vladne ali pa opozicijske stranke. Vlado bo mogoče strmoglaviti samo z nezaupnicami.

Državni kancelar bo otvoril proračunsko razpravo z govorom, ki ga bo imel v četrtek.

Težkoče, ki so bile nastale v ponedeljek z ljudsko stranko, so poravnane.

Senzacionalni načrti madjarskih fašistov

Pohod na Budimpešto po zgledu pohoda na Rim — Demokratična agrarna reforma

Budimpešta, 4. februarja. n. »A Regeli Ujsag« objavljaja senzacionalen načrt madjarskih fašistov. List trdi, da se madjarska fašista baron Pronay in grof Oszterburg bavita s fantastičnimi načrti. Hočeta namreč popolnoma kopirati postopek Mussolinijevih fašistov in prirediti pohod na Budimpešto. Ker po zakonu ni dovoljeno snovati oborožene organizacije, so se madjarski fašisti vpisali v strelska društva. Grof

Zunanja debata bo otvorjena po vsej priliki prihodnji torek. Nacionalni socialisti bodo vložili predlog o nezaupnici dr. Curtiusu. Parlamentarni krogi pa sodijo, da bo glasovanje končalo z zmago vlade.

Berlin, 4. februarja. AA. Starostni svet parlamenta je sklenil, da je treba nov proračun sprejeti najdlje do 1. aprila. Ker je bil storjen sklep z veliko večino, menijo, da bo vlada v stanu uveljaviti nov poslovnik parlamenta. V parlamentu razpravljajo trenutno o manjših predlogih. Glavna borba se bo pričela v četrtek, ko bo državni kancelar otvoril drugo čitanje proračuna z daljšimi pojasnili. Državni kancelar bo pri tem poudaril, da želi vlada nov proračun uveljaviti po določbah ustave.

Oszterburg je izjavil sotrudniku omenjenega lista, da nameravajo fašisti, če pridejo do oblasti, izvesti demokratično agrarno reformo in na ta način položiti temelje novi Madjarski Agitacija se vodi tudi tako, da obljublja fašisti, če pridejo do oblasti, da bodo poklicali na odgovor vse tiste, ki so bili udeleženi pri raznih aferah in ki zaradi raznih zvez z današnjo vlado niso bili kaznovani.

Katastrofalne posledice potresa na Novi Zelandiji

Cela mesta izpraznjena — število žrtev ni še znano — Poškodovane stavbe morajo razstreljevati

London, 4. februarja. AA. Po vestih iz Nove Zelandije so imeli potresi zadnjih dni katastrofalne posledice. Več mest je popolnoma porušenih. Števila človeških žrtev še ni mogoče dognati. Na nekih krajih je potres popolnoma razdelal obalo.

Wellington, 4. februarja. AA. Po zadnjih poročilih je bilo ubitih pri potresu v Hastingsu 800, v Taradalu pa 30 oseb. V mestu Napier se je zrušila katedrala. Ruševine so padle na streho tehnične šole kongregacije. Pri tem je izgubilo življenje veliko učencev. Bolnica Jellicoe se je porušila, kakor bi bila iz papirja.

London, 4. februarja. AA. Čeprav ni uradnih poročil, cenijo število mrtvih v potresu na Novozelandskem na več ko 100. Najhujše sta prizadela mesti Napier in Hastings, ki sta popolnoma porušeni. V Napierju so morali razstreliti vsa poslopja, ki so še ostala, ker so bila tako poškodovana, da so se imela porušiti vsak hip. Ogenj, ki je izbruhnil po potresu, je zajel večino petrolejskih tankov. Prva je prišla na pomoč v Napier ladja »Veronika«. Njen kapitan se je takoj izkrcal z moštvo in organiziral s pomočjo angleških častnikov in vojakov rešilno akcijo. Kljub temu, da je potres porušil večino mostov in cest, je bilo prebivalstvo mest Hastingsa in Napierja v tekom noči popolnoma evakuirano. Vse ceste so polne tisočev beguncev,

ki beže iz kraja, kjer se lažji potresni sunki še vedno ponavljajo. Državne oblasti so preskrbele beguncem potrebna oblačila in živila.

Rešilno akcijo vodi novozelandsko ministrstvo za kraju katastrofe.

Na poziv ministrskega predsednika za pomoč se je odzvalo veliko ljudi.

London, 4. februarja. AA. Ker je potres popolnoma desorganiziral promet v potresnem ozemlju, ni mogoče ugotoviti točno število žrtev pri potresu na Novo Zelandskem. Trajalo bo najbrže več dni, preden bodo preiskane vse ruševine. Ker je nevarnost epidemij, je vlada snoči odredila izpraznitev mest Napier in Hastingsa. V Napierju je izbruhnil na več krajih požar, ki se je razširil na trgovski del mesta. Števila smrtnih žrtev ne morejo še ugotoviti, ker so pretrgane vse brzojavne zveze. Sedanja poročila o katastrofi so večinoma brezzična. Danes sta prispeli v Napier: o luko vojni ladji »Dunedin« in »Diomedes«. Po dosedanjih poročilih je gotovo, da je izgubilo življenje 90 oseb. V potresno ozemlje so poslali zdravnike in strežnice, ker je mnogo ranjencev, ki potrebujejo zdravniško pomoč. Pod nadzorstvom ministrov so organizirali dovoz živil, zdravil in drugih potrebščin. Danes so zabeležili v zalivu Hawkes več manjših potresnih sunkov.

Gospodarska pogajanja med Avstrijo in Madjarsko

Budimpešta, 4. februarja. AA. Ministrski predsednik grof Bethlen je v parlamentarnem odboru za zunanje zadeve poročal o vzrokih in uspehih svojega potovanja na Dunaj. Poudaril je, da je njegovo potovanje bilo v zvezi s skrajšanimi gospodarskimi pogajanjmi, ki se začnejo med Avstrijo in Madjarsko v drugi polovici tega meseca. Po debati je odbor izglasoval zaupnico novemu ministru zunanjih zadev Karolyju in odobril zunanjo politiko vlade.

Nova MacDonaldova zmaga

London, 4. februarja. AA. V spodnji zbornici je bila dolga razprava o predlogu konservativnih poslancev proti volilni reformi. Pri glasovanju je zbornica sprejela načrt vlade z 295 proti 230 glasovom.

Ljapčev pripravlja volilno reformo

Sofija, 4. februarja. I. Ministrski predsednik Ljapčev se je pričel včeraj pogajati s šefi posrednih strank glede reforme volilnega zakona. Ljapčev hoče s primerno spremenitvijo volilnega zakona omogočiti tudi manjšim političnim skupinam dostop v parlament. Opozicijski listi komentirajo to početje Ljapčeva, češ da hoče na ta način preprečiti ostvareitev opozicijskega bloka.

Velika letalska nesreča v Angliji

London, 4. februarja. AA. Danes opoldne se je vodnemu letalu pripetila težka nesreča. Enega oficirja in 7 drugih letalcev pogrešajo. Pet letalcev se je rešilo. Med rešenimi letalci so štirje ranjeni, eden pa je že podlegel poškodbam. Vodno letalo je izvrševalo vežbo nad pristaniščem Plymouth. Ko je letalo hotelo pristati na morsk gladini, je nastala silovita eksplozija. Letalo je strmoglavilo v vodo, nato pa se ponovno pojavilo nad gladino. Sodijo, da je nastala nesreča, ker je pilot napačno ocenil višino.

Romunsko posojilo

Pariz, 4. februarja. AA. Havas poroča, da se potrjujejo vesti, da je prispel v Pariz rumunski minister Popovici z namenom, da konča pogajanja, začeta v Rumuniji, o novem posojilu v Franciji. V nasprotju z drugimi informacijami se ni ugotovljena višina posojila in način izplačila.

Razsodba italijanskega kralja med Francijo in Mehiko

Pariz, 4. februarja. AA. Minister za zunanje zadeve Briand je sprejel italijanskega poslanika grofa Manzoni, ki mu je pri tej priliki izročil razsodbo italijanskega kralja v sporu med Francijo in Mehiko. Sporni otek Quipperton je bil prisojen Franciji.

Drobiž z vsega sveta

Bruselj, 4. februarja. AA. Včeraj je bila otvorjena radio-telefonska služba med Nizozemsko in Argentino.

Vatikansko mesto, 4. februarja. AA. Včeraj so se vršili poizkusni radiofonski pogovori med Vatikanskim mestom in oddaljenimi kraji, vstevši Kanado in Avstralijo.

Ankara, 4. februarja. AA. Turški parlament je sprejel zakon o uvedbi metrskega sistema.

Pariz, 4. februarja. AA. Francoski senat je razpravljal o posojilu 5 milijard, ki so določene za povzdigo francoskih kolonij.

Las Palmas, 4. februarja. AA. Kakor poročajo uradno, se je veleletalo Do X zopet poškodovalo. Nadaljevanje poleta je odloženo za 14 dni, dokler ne dosepejo nadomestni deli iz Friedrichshafena.

Kuba, 4. februarja. AA. Sladkorna produkcija bo letos zmanjšana za 33% napram proizvodnji leta 1930.

Newyork, 4. februarja. AA. Redarstvo je preiskalo stanovanja 16 kadičev opija. V zvezi s tem so prišli 163 oseb. Zaplenjena narkotična sredstva cenijo na 5 tisoč dolarjev.

Newyork, 4. februarja. AA. V republiki Kolumbiji so bile volitve v parlament. V mnogih mestih so se nasprotniki spopadli in je bilo 21 mrtvih, 31 ranjenih.

Odbor za proslavo M.B. pod Kamenitimi vrati v avdijenci pri kraljici

Zagreb, 4. februarja. k. Včeraj popoldne je Nj. Vel. kraljica Marija sprejela v posebni avdijenci člane odbora za jubilejno proslavo Matere Božje pod Kamenitimi vrati, in sicer gge. Srkulj, Pogorelec, Brunšmid, Mahnik, V. Senoa in župnika dr. Rittiga. V teku avdijence je dr. Rittig razložil Nj. Vel. na kratko zgodovino Kamenitih vrat in kapelice. Povedal je, kako je bila pri strahovitem požaru 31. maja 1731, ki je uničil velik del Zagreba, na neobičajen način ohranjena slika Matere Božje. Od tistega časa so Kamenita vrata zatočišče pobožnih duš in kraj molitve. Na to je kraljica pripomnila, da je že večkrat zvečer gledala skozi okno na ljubko kapelico in videla, kako vsa plamti v žaru sveč. Gge. so sporočili Nj. Vel. kraljici, da se v Zagrebu osnuje odbor, ki se bo trudil, da se jubilej slike Matere Božje na čim svečanejši način proslavi. Takrat se bo obraz Matere Božje okrasil v vencem iz zlata in draguljev. Ga. Srkulj je prosila Nj. Vel. naj bi v ta namen darovalo prvi biser. Kraljica je bila globoko ginjena in je odgovorila: »Kako da ne, prav rada. Srečna sem, da lahko to storim v srečo svojih otrok, našega kralja in drage mi Jugoslavije.« Ga. Srkulj se je s toplimi besedami zahvalila za genljivo pripravljenost Nj. Vel. Kraljice je v nadaljnjem pogovoru omenila, da se bo meseca maja dalje časa mudila v Zagrebu.

Trgovsko-politična pogajanja med Češkoslovaško in Jugoslavijo

Praga, 4. februarja. d. V trgovsko-političnih pogajanjih v Jugoslavijo je bilo danes končano prvo čitanje. Pri celi vrsti postavk je bil dosežen sporazum. Začelo se je drugo čitanje, pri katerem se bo krog dosedaj nerešenih vprašanj kolikor mogoče zožil.

Misel balkanske federacije zmaguje

Solun, 4. februarja. AA. Novi predsednik balkanske konference Hasan-beg je pred povratkom v Carigrad dal zastopnikom listov to-le izjavo:

Čeprav je bilo treba v Solunu premagati večje težave, so vendar uspehi povečini zadovoljujoči in polni nad za bližnjo bodočnost.

Treba je omeniti, da misel o sodelovanju med balkanskimi državami vidno pridobiva tal. Poročila delegacij balkanskih držav na solunskem posvetovanju svedočijo, da misel balkanske unije ni samo fantazija peščice idealistov, temveč da je globoko zasidrana v zavesti balkanskih narodov. Druga carigradska konferenca bo organizirana pod posebno ugodnimi pogoji. Jasno je, da so težkoče. To se je videlo tudi v Solunu, zlasti pri vprašanju narodnih manjšin. Nemirno držanje balkanskega tiska je posebno značilno, toda kakor se je to vprašanje reševalo na tej konferenci, kaže, da se bo moglo rešiti v zadovoljstvo vseh balkanskih narodov.

Čez dva meseca se sestane komisija strokovnjakov, ki prouči vsa vprašanja, katera razdvajajo balkanske narode, ter seveda tudi vprašanje manjšin.

Novi predsednik dež. sodišča v Ljubljani

Beograd, 4. februarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za pravosodje je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta generalom Petrom Živkovićem postavljen za predsednika deželnega sodišča v Ljubljani Peter Keršič, sodnik apelacijskega sodišča pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani v 3/I.

Načrt zakona o gledališčih

Beograd, 4. februarja. AA. Vrhovni zakonodajni svet je imel danes sejo od 16. do 19. Na seji se je nadaljevalo pretresanje v posameznostih načrta zakona o gledališčih. Kot referent se je seje udeležil za ministrstvo prosvete inspektor Krstić, za ministrstvo za pravosodje pa načelnik Kugler.

Davek na samce

Beograd, 4. februarja. AA. Davčni oddelek ministrstva za finance je razposlal okoliščno vsem finančnim delegacijam v državi, da je treba pri odmeri davka na neoznane osebe vzeti v račun poleg rednih dohodkov tudi ostale stranske dohodke, ki so podvrženi plačevanju uslužbenškega davka po čl. 95 zakona o neposrednih davkih.

Turkinje bodo služile v vojski

Carigrad, 4. februarja. AA. Predsednik turške republike Mustafa Kemal je govoril pred učenci višje ženske šole v Smirni o vojaškem službovanju in dejal, da so same neutemeljeni predsodki doslej odvrčali žene od tega, da opravljajo vojaško službo. Sedaj, ko zahtevajo žene vse državljanske pravice in ko hočejo biti enake mozem, morajo prevzeti tudi dolžnost, da branijo domovino po potrebi tudi z orožjem v rokah. V moderni družbi ni več načelnih zaprek proti temu, da bi žene služile v vojski.

Antikemalisti obešeni

Carigrad, 4. februarja. AA. V okolici Smirne so obesili 28 oseb, ki jih je bilo izredno sodišče obsodilo na smrt zaradi sodelovanja v pokretu proti državi. Sodišče je prvotno izreklo 32 smrtnih obsodb, a parlament v Angori je štiri obsodence pomilostil.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 4. februarja. Večinoma zelo oblačno, nagnjenje k sneženju, v splošnem nekaj mrzleje.

Volitve delavskih zaupnikov v rudarskih revirjih

Trbovlje, 3. februarja.

Kljub hudi depresiji, ki jo je povzročila pootritev krize v rudarskih revirjih, je obrnilo delavstvo sedaj posebno pozornost na razpis volitev novih zaupnikov v II. skupino Rudarske zadrage, ki bodo v nedeljo 15. februarja v revirjih. Da polaga delavstvo veliko važnost na te volitve, ni nobeno čudo, kajti delavski zaupniki II. skupine so oficijelni, od rudarske kot nadzorne oblasti priznani in potrjeni zastopniki rudarskega delavstva, katerim je po verjena naloga in dolžnost, da posredujejo v vseh event. spornih in drugih službenih zadevah, izvirajočih iz službenega razmerja med delodajalcem in delojemalcem, zastopajoč interese slednjega.

Razpis volitev zaupnikov II. skupine so po novem dokaz, da posveča vlada, osebno pa ministrstvo socialne politike ter šume in rude spoštljivo delavskim vprašanjem veliko pozornost, kajti po zgodovinskem manifestu Nj. Vel. kraja od 6. januarja 1929 so to brezdvomno prve volitve, pri katerih bi moglo delavstvo — rešeno spon koruptnega in demagoškega partizanstva — svobodno izreči svojo voljo ter si izbrati izmed svojih stanovskih sotrpinov take zaupnike, ki bodo po svojih izkušnjah, sposobnostih in odločnosti razumeli uspešno zastopati delavske interese v bodočnosti.

Zahvaljujoč se modrim ukrepom Nj. Vel. kraja se delavstvo danes dobro zaveda, da so po 6. januarju 1929 odstranjene vse strankarske ovire, ki so umetno razdruževale interesno skupnost delavstva.

Zato delavstvo z zadovoljstvom pozdravlja ukolje načelstva II. skupine rudarske zadrage, ki je sklicala včeraj 4. t. m. ob 16. uri v Rudarskem domu konferenco, na katero je povabilo zastopnike vseh tukajšnjih strokovnih rudarskih organizacij, in sicer ZRJ, NSZ in

JSZR, razen tega pa iz vseh rudarskih revirjev po 2 delegata II. skupine, da se doseže sporazum za sestavo enotne liste najboljših, najspodobnejših in najodličnejših mož, ne glede na nekdanjo strankarsko pripadnost, ki mora biti zapisana pozabljenju.

Pri neki skupini se pa pojavljajo pomisleki proti sestavi enotne liste, očitno radi tega, ker želi ta skupina nastopiti pri volitvah s samostojno listo, kar dokazuje, da v nekih starih organizacijah še vedno ni prodrla zavest, da je nekdanjega strankarstva za vedno konec in da je delavska solidarnost, ki jo imajo kaj radi v ustah, na papirju in celo na pročelju odrov svojih domov, danes bolj potrebna kot kedaj poprej, kajti prišli so časi, ko je treba interese posameznikov podrediti splošnim interesom skupnosti.

Zato delavstvo svojih vrst, ki so od težkih preiskusnih sedanjih dolgotrajnih krize že itak zrahljane, ne bo cepilo, marveč si bo postavilo enotno listo najboljših svojih tovarišev, ki bodo zastopali zgolj delavske stanovske interese.

One, ki bi pa skušali v teh prerenskih časih, capiti enotnost delavskih vrst s postavljanjem svojih posebnih list, bo delavstvo smatralo za razdiračo solidarnosti rudarskega proletarijata, ter jih bo po njihovih dejanjih sodilo.

Došli so je volilo pri zadnjih volitvah 12. decembra 1926 zaupnike na zapadnem obratu, bo tokrat volilo delavstvo na svojih obratih, in sicer bo volil zapadni obrat 8 delegatov in 8 namestnikov, vzhodni obrat in dnevnj koop Agnes 9 delegatov in isto število namestnikov, Dnevni koop Dobrna in podjetje Dukič 9 delegatov in namestnikov, Separacija in savski rov 4 delegate in namestnike, delavnice in elektro obrat 8 delegate in namestnike in zunanji ter stavbni obrat 2 delegata in namestnika. Skupaj torej 35 delegatov in 35 namestnikov.

Veliki inkvizitor Fjodora Dostojevskega in Vladimir Solovjeva

Dne 3. t. m. je univ. prof. dr. Franc Grivec razložil, kako gre umeti legendo o velikem inkvizitorju in koliko je pri tej legendi uplival na Dostojevskega mladi Solovjev.

Gosp. predavatelj je podal najprej lep uvod. Za tem pa je opisal veliko prijateljstvo med starim umetnikom in mladim filozofom. Tusta se združila dva genija, dva najbolj ruska slovečka. Dostojevski je najbolj pravoslavni med ruskimi pisatelji, da, on celo pretrava rusko pravoslavlje. Solovjev pa je prerok vesoljnega edinstva. In kljub tako veliki razliki, sta se vendar objela v priskrben prijateljstvu. Čutila sta pač duševno sorodnost.

Za tem je g. predavatelj podal kratek življenjski opis Dostojevskega in naštel njegova najznamenitejša dela. Opisal je tudi vso tragiko njegovega življenja. Potem je še v kratkem očitel zunanje življenje Vladimira Solovjeva in njegovo delovanje na filozofskem in literarnem polju.

Starši Dostojevski se je čutil osamljenega in iskal je zaveznika, ki bi mu bil dan v razsvetljenje in spodbudo, in takega zaveznika je našel v mladem Solovjevu. Ko sta se spoznala, sta se vzljubila v nerazdružljivo prijateljstvo. Drug drugega sta bogatila z idejami. Dostojevski je v romanu »Bratje Karamazovi« postavljal v osebi Aljoše Karamazovega spomenik prijatelju Solovjevu, Solovjev pa je Dostojevskemu posvetil tri govore.

Na to je g. predavatelj začel z legendo o velikem inkvizitorju, ki pomeni višek umetniškega ustvarjanja Dostojevskega. Ta legenda je vzeta iz romana »Bratje Karamazovi«.

Ivana Karamazova mučijo silni dvomi o Kristusu. Skušaj jih pobiti z ateističnimi dokazi, izmed katerih je najmočnejši legenda o velikem inkvizitorju. Kratka vsebina je sledeča:

V Sevilii so nekega večera sežigali 100 krivovercev. Takrat pa se pojavi med množico Kristus, ozdravi slepega starčka in obudi mrtvo deklco. Veliki inkvizitor ga da zapreti. Ko pride k njemu v ječo, ga spozna in ga nagovori: »Zakaj hodiš tod, ko si vso oblast dal nam? Mi smo popravili tvoje delo. Ti si odklonil posvetno oblast, mi smo jo sprejeli. Osrečili smo ljudi, ker smo tvoje delo pokvarili. Vendar se te ne bojimo. Jutri te sežgemo na grnadi.« Kristus pa samo molči in poljubi starega inkvizitorja, ki potem izpusti Kristusa s besedami: »Pojdi, in ne vrni se več, nikdar več!«

To legendo je Dostojevski napisal pod uplivanjem in sodelovanjem Solovjeva. Legenda sama je primera o treh izkušnjavah. Uporabljal jo je že Luther.

Iz pisem Dostojevskega se da razbrati, da je legenda o velikem inkvizitorju bolj proti socializmu, kakor pa proti katoličanstvu. Pisatelj je hotel pokazati, kam pritiča človeka obupani in brezbožni socializem. Predavatelj je

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurava »Franz Josefov« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala, da služi »Franz Josefov« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

izrazil željo, da bi se k vsem izdajam »Bratov Karamazovih« dodajal komentar za legendo o velikem inkvizitorju.

Pismo iz Bohinja

Boh. Bistrica, 4. februarja.

Nerodno je letos s tem vremenom, ki nam toliko nagaia in se vsak čas menja. Zaradi neugodnih snežnih razmer smo Bohinjci zelo oškodovani. Vse priprave, — in verjemite, ni jih bilo malo! — za zimsko olimpijado v Bohinju so bile pravzaprav brez pomena in vrednosti. Vreme se noče in noče urediti! Zadnjič je sicer začelo prijetno snežiti in Bohinjcem je šlo kar nekam samo od sebe na smeh: Zdal pa boj Sneg je naletaval na gosto in tako pridno, da smo brž po telefonu sporočili v Ljubljano, kako lepo se dela za olimpijado.

Na, do večera je sneg menjal, obrabi so spet postajali kisli, nejevolja se je stopnjevala. Presneto vreme! Sneg je sicer res za ped na debelo pokril pokrajino, toda kaj bo to.

Včeraj so se vrnilo vojski s Pokljuke, kjer so se na Svečnico v prisotnosti generala divizionarja in drugih visokih vojaških osebnosti v lepem redu in s popolnim uspehom izvršile vojaške smučske tekme. Večina vojakov udeležencev se je nato včeraj z vlakom ob eni uri odpeljala domov v svoje garnizije.

Z regulacijo Bistrice zelo hite ter dela prav lepo nepredujejo. Zaposlenih je več desetina delavcev, ki so hvaležni, da v tej krizi, ki jo občuti lesna trgovina, vsaj na ta način nekaj zaslužijo.

Bohinjska Bela

Prav pridno se gibljemo tudi pri nas. Pred kratkim je bila ustanovljena nova hranilnica in posojilnica, ki je že v prvem mesecu pokazala lepe uspehe. Kljub težki krizi, ki jo občutijo zlasti lesni delavci in vozniki, ljudje pridno varčujejo in zdi se, da ravno vsled krize še bolj, češ, morda pridejo še hujši časi in takrat bo vsak prihranek prišel prav. — Nov vodovod bomo tudi dobili ter se je v ta namen zadnjič mudil v Beli g. dr. Pirc od Higijenskega zavoda v Ljubljani. Določil in izmeril se je studenec, od koder bo vodovod speljan.

Prerojena apaška kotlina po 6. januarju

Apače, 1. februarja.

Apaška kotlina je znana iz časa mirovnih pogajanj, ko so jo reklamirali za sebe Avstrijci, češ, da je njeno prebivalstvo po večini nemško. Do zasedbe po naših oblastih meseca junija 1920 je tvorila takozvani nevtralni pas pod avstrijsko upravo. Od tedaj pa se je temeljito spremenila. Sicer jo malo kdaj najdemo omenjeno v časopisju, vendar pa so ravno tukaj dela na nacionalnem, kakor tudi na kulturnem in gospodarskem polju, sicer tiho, toda vztrajno in intenzivno.

Pravi razmah je dobilo narodno delovanje po 6. januarju lta 1929, ko so prenehale politične stranke, ki so ravno tukaj neizmerno grešile, lo-več krogljice od obmejnega prebivalstva. Ne le Slovenci, temveč tudi vsi oni Nemci, ki so se sprijaznili z dejstvom, da so postali jugoslovanski državljani, so z veseljem in navdušenjem sprejeli kraljev manifest in novo stanje v državi, ki jim omogoča miren kulturn in gospodarski napredek.

Prvo se je oprijelo dela tukajšnje učiteljstvo. Uvidevši, da si najlažje pridobi zaupanje kmeta, ako ga gospodarsko podpre, se je na pobudo šolskega upravitelja v Apačah g. Žela Janka in njegovega tovariša Rezmara Rada iz Stogove ustanovila leta 1927 podružnica Kmetijske družbe, katere člani so kmetje obeh narodnosti. Pod vodstvom strokovnjaka Pajdaša Otona in prej imenovanih upraviteljev prav lepo uspeva; med drugim prireja mesečne sestanke s poučnimi predavanji. Jeseni lanskega leta je priredila korporativni izlet v Ljubljano in na Bled. Ekskurzije se je udeležilo okrog 100 članov, od katerih je večina ob tej priliki prvič videla Ljubljano.

Leta 1924 se je ustanovila v Apačah »Zadružna elektrarna«, ki oskrbuje kraj s tokom. Tudi to gospodarsko-zadružno podjetje je pod vodstvom učiteljstva, načeljuje mu namreč šolski upravitelj Žel.

Z novim letom pa se je otvoril na šoli v Stogovcih prvi kmetijsko-nadaljevalni tečaj; pri- glasilo se je toliko učencev, da se ni moglo niti vseh sprejeti. Vodi ga šolski upravitelj Rezman

Rado; ker je imenovani tudi absolvent kmetijske šole, bo tečaj gotovo prav dobro uspel.

Toliko iz gospodarskega življenja. In na narodno-kulturnem polju? Leta 1929 se je ustanovila v Apačah prva javna ljudska knjižnica; danes šteje preko 500 knjig, izposodila pa jih je v kratkem času svojega obstoja nad 2000. Nameščena je v šoli, upravlja jo učiteljstvo. Lansko leto sta se ustanovili javni knjižnici tudi na šolah v Stogovcih in Lokavcu.

Prvi krajevni odbor Narodne Obrane v bivši mariborski oblasti je bil ustanovljen v Apačah; načeljuje mu danes agilni zdravnik dr. Peče; žrtvuje svoj prosti čas ter vodi in vežba pevski in tamburaški zbor, katerega tvorijo poleg domačinov v glavnem člani finančne kontrole. Zbor je že večkrat javno nastopil ter žel zasluženo priznanje. Za prvo polovico meseca februarja pa pripravljata slovensko gledališko predstavo, ki bo razun šolskih prireditvev prva te vrste.

Prav ob meji Apaške kotline, v Gornjem Cmureku, pa vežba marljivi upravitelj šole v Lokavcu še večji tamburaški zbor. Pod spretnim vodstvom Mirko Cujnika je priredil že več prav dobro uspešnih nastopov in gledaliških predstav v Gor. Cmureku, pri Mariji Snežni in Sv. Ani; nastopil je tudi v Apačah ob priliki narodne manifestacije v jeseni 1930.

Prebivalstvo po ogromni večini ceni nesebično delovanje svojih voditeljev. Žal pa je med njimi še nekaj ljudi, ki se ne morejo sprijazniti z obstoječim stanjem. Toda ves jugoslovanski orijentiran življenjski predsmisli učiteljstvo in drugo državno uradništvo stoji neomajno in bo brezpogojno šlo po začetni poti.

Mnogo zaslug za napredek Apaške kotline si je stekel sreski načelnik v Ljutomeru gospod dr. Trstenjak. Z veseljem in iniciativno podpira delovanje lokalnih faktorjev, ki najdejo pri njem vedno popolno razumevanje in če treba tudi potrebno zaščito.

Šmarsko pismo

Šmartno pri Litiji, 2. februarja.

Zivotarimo v predpustni dobi. Letos ni pri nas predpustnih prireditvev. Prosvetni oder je v nedeljo priredil dobro našudirano narodno igro »Ciganici«. Igralce, naše fante in dekleta, moramo pohvaliti. Prosvetni oder pripravlja že zopet nov igrokaz »Utopljenici«, in sicer za pustno nedeljo. Zeleli bi pa, da »Ciganec« v nedeljo 8. t. m. ponove. Tudi »Zvon«, naše agilno pevsko društvo pridno vežba. Duša mu je naš Makso Kovačič.

Prvi šolski semester se je zaključil. Uspehi so srednji. Poznati je, da so bile božične počitnice res letos malo predolge. Pa upamo, da bo že boljši, saj imamo sedaj res dober učiteljski zbor. Naš učiteljski zbor obrača veliko pozornost naši narodni šolski družbi Sv. Cirila in Metoda, tako je te dni nabral za njo mesto venca na grob upraviteljeve mame 105 Din.

Porok je zelo malo, le trije pari so oklicani. Pa tudi kriza ne dopušča. Saj nedeljo za nedeljo občinski sluga pred cerkvijo po maši razglašča dražbene oklice Gostilne so že ob pol 10. ali ob 10. zapre. Oj, kako se je to v dveh letih vse izpremenilo. Upamo pa, da se bodo zlati časi zopet povrnil.

Nič več ni videti ponoči skozi vas trumo lučic priporočencev sv. Barbare — Siterjevskih rudarjev. Govore, da bo rudnik začel zopet obratovati, pa to so za enkrat samo govore. Vreme zadnjih dni nam je naše ceste in pota popolnoma pokvarilo. Tudi cesta čez hrib iz Šmartna v Litijo je v skrajno slabem stanju, vpije po smopomoči, ki se ji prvi po novem »kuluk«, samo nihče nas ne pozove. Dan za dnem prihajajo v nas brezposelnosti, ki se ti za hrano ponujajo na delo. Še nekaj, naše solske vrste ne smemo pozabiti. Br. Mirko Pestotnik dobro drži našo četo. Tudi fantje in dekleta so ponosni na to. Stara člana br. Robava in Tomažin z veseljem gledata naraščaj in pravita: »Naš trud ni bil zaman!« Pa tudi gasilstva ne prezirimo. Stoji vestno v pripravljenosti. Zasluga Martinovih fantov in Vozlovega Pepeta. Tako je pri nas.

Čas si preganjamo v tej zimski dobi s časopisi. »Jugoslovane« se je pri nas že tako udomačil, kakor svoj čas »ata Slov. Narod« in »Slovenec«. Zelo smo veseli, da se je začel kolportirati, a najbolj pa nas zanima nov veleinteresan roman slavnega Remarquea. Zato pa z »Jugoslovanom« v vsako šmarsko hišo, če drugače ne, pa sem in tja pri Grudnu za ubog dinarček ga dobijo.

Ouida:

Kneginja Zurova

50

Rahla rdečica je preletela Verina lica, ki so koj nato zbledela kot sneg, toda ni trenila z očesom in se ni z nobeno kretnjo izdala, da je spoznala svojega moža, sedečega ob strani igralko Noisette. Toda ni šla obiskat Zofije Zurove, ampak velela kočijažu, naj jo popelje naravnost domov, a po drugi poti.

Doma je slekla kožuh ter ga izročila svoji sobarici. »Tako ga nesite v knezovo sobo,« je ukazala, »in povejte mu, da ga jaz ne nadenem več.«

Ko je knez prišel domov, da se preobleče za večerno pojedino v vili, je ostrmel. Takoj je stvar razumel, pa ni rekel besede.

Zvečer so prišli knez Monaco in druge visoke osebe. Miza je bila pogrnjena za štirideset oseb. Zurov ni videl žene pred obedom. Ko je stopila v dvorano, je bila smrtno blede, oblečena je bila v bel žamet, za pasom je imela šopek belega bezga, in nadela si je samo en nakit, belo, biserno zapestnico, ki jo je prejela za poročno darilo od Herbertovih.

Zurov se je naredil, kakor da mu je padel robec na tla, se sklonil in pri tem zašepetal ženi: »Gledališki nastopi so mi zoprni, gospa, in nikomur ne dajem pravice nadzorovati moja dejanja. Jutri se boste pokazali z menoj v svojem soboljem kožuhu na šetališču des Anglais.«

Ko ni nič odgovorila, je pristavil: »Ali ste slišali?«

Pogledala ga je. »Slišala sem, toda tega ne bom napravila.«

»Ne boste napravili?«

»Ne, prav gotovo ne.« Nato se je okrenila.

»Ni navadna ženska,« je nehote pomislil in začutil do nje spoštovanje, »ima krepolj voljo. Toda tudi njeno voljo zlomim, moram jo zlomiti.«

Tistega večera so pričakovali tudi Corrèza. Vera mu je morala na knezov ukaz poslati vabilo in gospa Nalagina je pripisala nekaj tako laskavih besed, da je bila uverjena, da bo Corrèze premagal svoj odpor proti knezu in prišel.

Ko so ga najavili, je gospa Nalagina stekla k bratu. »On je tu! Čuješ! Bodi vljuden z njim, Sergij. Če le hočeš, te je sama ljubeznivost.«

»Naj bo,« je zamrmral v brado. »Kakšne dolžnosti mora človek prevzeti zaradi take žene!«

Šel je naproti vstopajočemu gostu, ki se je blizu vrat že globoko priklanjal kneginji.

»Ali vas smem prositi, kneginja,« je dejal svoji ženi, »ali vas smem prositi, da me predstavite gospodu pl. Corrèzu.«

Vera ga je predstavila.

»Veliko hvalo sem vam dolžan, gospod,« je dejal Corrèzu. »Srečen sem, da vas morem pozdraviti pod svojo streho in vas prositi, da preizkusite mojo hvaležnost.«

»Nič takega nisem napravil, kar bi zaslužilo hvaležnost,« je odgovoril Corrèze hladno. »Videl sem, da se napravlja nevihta, in sem storil svojo dolžnost.«

»Kako si drzne govoriti ta-le pevec?« je pomislil

Zurov; glasno pa je izpregovoril z gostom nekaj občajnih vljudnostnih stavkov.

Ko je Corrèze v školjčni dvorani zagledal odprt klavir, je stopil k njemu ter sedel pred klaviaturo. »Dovoljujem si damam v čast nekaj zapeti,« je dejal gospe Nalagini in njeni mladi svakinji. »Zapel bom zbrani gospodi nekaj, kar niso še nikdar slišali. Je to pesem Sully-Prudhommeja, ki sem jo sam uglasbil.« In zapel je. Resna in temna kakor smrt je bila ta pesem in vendar je bilo v njej nekaj izzivalnega, da je Zurov nekaterikrat dvignil glavo. In ko se je njegovo oko srečalo s pevčevim očesom, je čutil izzivanje. Pazil pa je, da bi razumel besedilo, ki ga je pevec pel. Pel je v plemeniti vitici, ki se je ovijala okrog bodičja, v bližini pa je visoka palma hrepnila po njenem objemu.

Zurov je stiskal pesti, ko je razumel pesem; toda stal je sredi svojih knežjih gostov, sicer bi se bil grozeče približal pevcu. Tako pa je zatajeval jezo, dokler niso vsi zapustili dvorane, nato pa je stopil rdeč od jeze k ženi: »Gotovo ste razumeli, kaj je ta bard krockal. Vi ste ga povabili, gospa, zato da me žali.«

Neustrašno ga je pogledala. »To je najnovejša kompozicija gospoda pl. Corrèza, ki bi bila izšla prihodnji teden, tudi če bi je ne bil pel pri nas. Ne razumem.«

Odgovoril je s kletvino. »Vrat zavijem temu pobalinu, zakaj knez Zurov se ne more dvobojevati s takim sejmarskim kričačem.«

Gospa Nalagina je potegnila Vero na stran. »Mirno, draga,« je rekla, »ne jemljite si k srcu njegovih besed. Ne ve, kaj govori, v jezi je sklep. Bom že jaz poskrbel, da se gospodu Corrèzu ne skrivni las na glavi.«

Ples in redukcija

Ljubljana, 8. februarja.

Zadnjič sem se spet malo zasedel v kavarni, kakor je med nekaterimi mestnimi ljudmi pač navada, da jih ne zdrži doma pa jih ne zdrži in tako hodijo zabijati ure svojega življenja in hrupe lokale, kjer govorijo blesteči lestenci, brnijo ventilatorji in jazz-band, ropočajo tase in kozarci in kjer ljudje, oviti v oblake božjega tobakovega dima, šitajo ljubljanske, beograjske in dunajske liste in čakajo inspiracije, ki jim jo bo nekega lepega dne poslal sam Bog, da bodo planili po nji in bodo z njo poravnali vse svoje zadeve, vse svoje osebne, družinske, službene in javne zadeve in sploh vse reči. Sedel sem tam in kavarina je bila čez glavo polna. V dvorani zraven je bil nekakšen ples in od tega plesa je bil v kavarni neprestano od sile živahen promet. Razgreti pari so prihajali, da si ob kozarcu limonade vsaj trenutek oddahnejo in si pomirijo svoje žalostno, razplezano srce, celi majhni družinski krogi so prihajali — gospodična hčerka, gospod kavalir in gospa mama, ta neizogibni, blaženi svetilnik nad prvimi hipi mlade, komaj porajajoče se sreče — dame, dame, toalete, toalete. Te ženske plesne obleke so bile v resnici atrakcija zase — poglaviti princip gosposke ženske mode je pač zmirom nekaj, kar se še ni videlo — saj to je deviza vsake atrakcije na svetu. Toda s plesnimi oblekami je čisto poseben križ, pri njih ni mogoče prav nič tiste ekonomije, s katero si naš kmet kupi nove hlače iz najpreprostejšega blaga, da kakšnih trideset tedelj hodi k maši v njih, potem jih pa ponosi okrog voglov in sredi najbolj žilavega dela, s temi plesnimi oblekami je čisto drugačen križ. Rada bi šla na ples, pravijo mlade dame, pa nimam kaj obleči. In potem si dajo kupiti kostum, kostum za eno samo veselo noč, kostum, kakršnega Bog ne zadeni, da bi imela še katera v plesni dvorani in na vsem svetu, kar ga je videti okrog, kostum, v kakršnem se človek ne more prikazati nikamor drugam kakor na elitni ples — v takem kostumu bi ženska ne mogla ne v kako preprosto gostilno ne, v cerkev ne, k znankam na obisk ne, v tramvaj ne, nikamor. In ko sem gledal ta pisani, luksuzni vrvež po kavarni, sem se spomnil prizora s človekom, ki sem ga nekoč zdavnaj, pred vojno, ko je bilo še prostora in razpoloženja za tak razvrst, videl v neki zavrti krčmi v pijani prevzetosti zaigati bankovce — natakara mu je menda odrekla dobro besedo, pa je potegnil šop papirnatega denarja iz žepa in ga pred obupanimi očmi nas vseh s slavnostno grimaso zažgal. Zdaj sem se spomnil tega nesrečnega, ubogega človeka — cela vrsta vnebovpijočih plesnih kostumov po kavarni se mi je zdela kakor šop bankovcev, ki jih je nekdo v neki prešernosti prižgal, jutri pa ne bo vse skupaj nič drugega kakor sama žalost in pepelj.

Morda sem bil zato tako dovzeten za to skelečo podobo, ker sem malo prej čital v »Jugoslovanu«, da je TPD rudarjem odpovedala kolektivno pogodbo, in pa klic zveze akademikov ljubljanske univerze na javnost, naj priskoči študentom, ki — brez kruha in brez kvartirja ne morejo študirati, na pomoč. Fri.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev. 398

— 23. redni občni zbor J. A. D. »Triglav« v Ljubljani bo danes 5. februarja ob 20. uri v prostorih ZKD Kazina II. Dnevni red običajen. Udeležba za člane obvezna, starešine iskreno vabljeni! — Odbor.

— Razpis služb 9 strojnih inženjerjev. Naša mornarica razpisuje 9 služb za strojne inženjerje in 1 službo kemijskega inženjerja ter po eno službo inženjerja za grajenje ladij in gradbenega inženjerja. Reflektanti naj pošljejo prošnje komandi mornarice v Zemunu najkasneje do 31. marca.

— Sprejem 12 kandidatov za aktivno sodne poročnike. Z odlokom g. ministra vojske in mornarice po ministru vojske in mornarice sprejelo 12 kandidatov za aktivne sodne poročnike. Kandidati morajo biti državljani kraljevine Jugoslavije ter diplomirani pravniki. Imeti morajo tudi svoje vojaške obveznosti v redu. Prijavijo naj se naravnost sodnemu oddelku ministrstva vojske in mornarice do 10. marca.

— Dr. Mihajlo Suškalović umrl. Iz Beograda poročajo, da je po dolgi in težki bolezni umrl v nekem sanatoriju dr. Mihajlo Suškalović, bivši narodni poslanec in znani nacionalni delavec. Bil je rodom iz Sarajeva. Zelo mlad je prišel v Skopje kot zdravnik, kjer je mnogo delal v javnosti za napredek južnih krajev. Bil je član začasnega narodnega predstavništva po prevratu in nato poslanec v parlamentu. Pripadal je bivši demokratski stranki. Umrl je 36 let star.

— Počastitev na grobovih v Sarajevu. Dobrodelna zadruga »Srbkinja« v Sarajevu je priredila v torku na grobovih Miška Jovanovića, Danila Ilića in Veljka Čubrilića v Sarajevu parastos, kateremu so prisostvovali zastopniki sarajevskih patrijskih društev in številni ugledni javni delavci. Slavnostni govor je imel znani narodni delavec dr. Gjuro Ostojić.

Jz Dravske banovine

d Službeni list kr. banske uprave Dravske banovine št. 9. z dne 4. februarja 1931. ima sledečo vsebino: Zakon, s katerim se izpreminja zakon o ureditvi vrhovne državne uprave in zakon o ustroju ministrstva za gradbe; Zakon o uporabi glavnega šolskega fonda za zgradbo doma učencev srednjih šol; Dopolnitev v pravilniku o delu, redu in pouku v državnih tehniških srednjih šolah; Izpremembe v pravilniku o prometu in kontroli narkotičnih drog in strupov; Izpremembe v pravilniku in norme o kontroli semenja kulturnih rastlin; Odločba o izpremembi pravil o obliki, sestavi in načinu obeleževanja sodov; Odločba glede roka za vlaganje prijav za odmero dopolnilne prenosne takse; Pooblastilo upravnika uprave pomorstva in rečnega prometa za neposredno izvrševanje in odobranje nabav; Pravilnik o banovinskem zavarovalnem fondu zoper požar; Razglas o izvedbi volitev delavskih in nameštenskih obratnih zaupnikov; Objave banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale razne občine v letu 1931.; Razne objave iz »Službenih novic«.

d Ljubljanski Sokol priredi na pustni torku dne 17. t. m. svojo tradicionalno maskarado pod devizo »V deželi dolarjev«.

d Dražba lova občine Polhovgradec. Sresko načelstvo v Ljubljani razglasi: V četrtek dne 26. februarja 1931 ob 9. uri zjutraj se bo oddal pri sreskem načelstvu v Ljubljani v sobi št. 1 v pritličju na javni dražbi v zakup lov občine Polhovgradec za čas od 1. aprila 1931 do 31. marca 1936. Dražbeni pogoji so med običajnimi uradnimi urami vsakomur v pogled pri referentu v sobi št. 1.

d Pojasnilo. Glede na resolucijo podružnice na glavni skupščini SLD dne 1. februarja, ki govori o tem, da se hoče s polemiko po dnevnih posredno očitati posameznim funkcionarjem glavnega odbora celo nekorektnosti, izjavljam za opozicijo, da ni ona v članku »Slovenskim lovcom v pojasnilo«, priobčenem v tem listu 31. januarja niti očitala niti insinuirala nikomur kakšnega nečestnega dejanja ali poslovanja, tudi ne glede blagajniških poslov, ker nima za to nobenega povišja. Če so delegati ali kdorkoli dotični članek narobe razumeli, je vzrok ta, da ni nikdo vprašal opozicije za pojasnilo, kako je mišljena njena zahteva. Glede blagajniškega poslovanja n. pr. gre za čisto navadno pravico članov, da se poslovanje točneje in obširneje pojasni, ker je bilo v »Lovcu« že leta in leta v tem pogledu poročilo premršavo. Dr. Franc Lokar.

d Vreme. Barometer je kazal včeraj ob 7. uri v Ljubljani 761.7, v Mariboru 758.7. Temperatura v tem času je bila v Ljubljani 2.5, v Mariboru 3. V Ljubljani je znašala relativna vlaga 80%, pihal je NE, oblačnost 10, v Mariboru vlaga 75%, mirno, oblačnost 10, padavin po vsej državi ni bilo. Najvišja temperatura v Ljubljani je bila 3.5, najnižja 1.8, v Mariboru 1, v Mostaru 1, v Zagrebu 1, v Beogradu —3, v Sarajevu —2, v Skoplju 0.

Ljubljana

Četrtak, 8. februarja 1931., Agata. Pravoslavni: 23. januarja, Kliment.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustara na Sv. Petra cesti in Hočev var v Šiški.

■ Rezervni oficirji. Člane Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani vabimo, da se udeležijo rednega zbora Zveze, ki bo v torku 24. februarja ob 20. uri v društvenem lokalnu v Kazini v Ljubljani, Kongresni trg 1, II. nadstropje. Dnevni red običajen. Morebitne predloge za zbor naj člani prijavijo pisмено Zvezi pet dni pred zborom. Zbor je sklepčen, če je prisotnih najmanj ena tretjina članov. Ako ob napovedanem času ni zbranih toliko članov, se vrši zbor pol ure kasneje ne glede na število navzočih članov. — Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

■ Reprezentanci prireditelj Društva kluba, Ljubljana bo v vseh prostorih hotela »Union« pod pokroviteljstvom g. ministra za gospodstvo in rudnike inž. Dušana Serneca in njegove soproge ge. Ele Sernečeve v soboto 7. februarja ob pol 9. zvečer. Vstopnina Din 20, za člane in akademike Din 10. Vstop dovoljen le proti vabilu. Kdor bi vabilu pomotoma ne prejel, naj blagovoli reklamirati pri blagajniku Zadrugne Gospodarske banke, Miklošičeva cesta št. 10.

■ Na simfoničnem koncertu, ki bo jutri v petek 6. t. m. v Unionski dvorani, bo poleg Mozartove simfonije, Lisztovega Tassa, Debussyjevega Preludija izvajal še Ravelov valček. Ravel je danes najznamenitejši zastopnik Debussyjeve šole in eden najznamenitejših francoskih skladateljev sploh. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

■ Materinski večer v Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani bo drevi 8. uri zvečer. Vstop prost. Tema predavanja: »Žena in alkohol«.

■ Sadjarska podružnica na Višu sporoča, da drevi predavanje odpade, ker je predavatelj g. Humek bolan.

■ Četrto predavanje slavističnega kluba. V nedeljo 8. t. m. ob pol 11. dopoldne bo predaval v dvorani Filharmonične družbe g. prof. dr. Stanko Gogala o temi: »Človek in religioznost«. Vstop prost.

■ Milinski zopet v društvu »Soča«. V soboto 7. t. m. imeli bomo zopet priliko slišati zabavnega pisatelja-humorista g. Frana Milinskega, ki nam bo čital vrsto svojih novih šaljev in zanimivih spisov. Ker bo ta večer kratkočasen zabaven in razvedrila poln, upa društvo »Soča«, da bo tudi salon pri Levu temu večeru primeren zaseden. Pričetek ob pol 21. uri zvečer, vstop vsem prost.

■ Pogreb generala Stasenka. Včeraj popoldne se je vršil iz mrtnice splošne bolnice pogreb generalnega majorja bivšega ruskega generalnega štaba g. Pavla Stefanovića Stasenka, znanega iz svetovne vojne. Pokojnik je bil l. 1915. imenovan za komandanta 15. turkestankega polka strelcev, s katerim se je udeležil svetovne vojne. Leto dni pozneje je bil imenovan za generalnega majorja in pridružen kot načelnik štaba k 4. kavkaškemu in pozneje 40. armijskemu korpusu. Bil je opetovano odlikovan, med drugim tudi z zlato Georgijevsko sabljo. Po svojem prihodu v Ljubljano je služboval v ljubljanski kreditni banki. Pogreba se je udeležila polnoštevilno ruska kolonija in uradništvo ljubljanske kreditne banke z direktorjem dr. Krofco. Krsto s truplom pokojnika so peljali na topovskij lafet in ga je spremljala na njegovi zadnji poti častna stotinja ljubljanske garnizije s podpolkovnikom na čelu, oficirski zbor in oddelke artilerije. Ves čas pogreba je svirala vojaška godba. Ob odprtem grobu je pokojniku v zadnji pozdrav.

■ Sestanek prirodoslovne sekcije. V petek 6. februarja t. l. se vrši 5. sestanek Prirodoslovne sekcije Muzejskega društva v predavalnici Mineraloškega inštituta na univerzi ob 18. uri. Predaval bo g. prof. S. Brodar iz Celja o svojem letošnjem delu v Potočki zijalki. Kultura, najdena v Potočki zijalki, je že uvedena v mednarodno znanstveno literaturo pod imenom Olševaen. Najdbe v tej jami, ki leže približno

cev, v domu učencev srednjih šol 80 učencev. Tudi po vseh drugih šolah je zahtevala bolezen Josi žrtve, vendar pa doslej še ne smrtnih. V zadnjih 2 dneh so prijavi 28 novih bolnikov. V vojaški bolnici leži okoli 150 vojakov, ki so zboleli na tej bolezni.

b Lov za morilecem. Orožnik Matija Brkič je pri Osijeku v zelo tragičnih okoliščinah izgubil pri vršenju svoje službe življenje. Hotel je razorožiti kmečkega fanta Mišo Miladinovića, ki je imel pri sebi nabit revolver in je pretel nekemu seljaku, da ga bo ustrelil. Miladinović je orožnika zabodel z nožem, ko ga je ta hotel aretirati. Orožnik je med prevozom v bolnico umrl, morilec je pa pobegnil. Dva dni so ga zamažali iskali, v torku je pa prišel z očetom sam na sodišče. Aretirali so ga in oddali v preiskovalni zapor.

b Razjasnjen napad na avto. Meseca julija lani se je vračal neki zagrebški avto iz Ormoža proti Zagrebu. Na razpotju ceste Lukavec-Vinica so avto napadli člani razbojniške tolpe Mihailina in Sterleka, katere so pred dnevi orožni polovili. Razbojnik so napeli preko ceste železno vrvo, v katero se je avto z vso silo zaletil in se močno poškodoval. Ker je bila žica prenzko postavljena, so odnesli trije potniki v avtomobilu zdravo kožo. Ko so razbojniki opazili, da se potnikom ni nič zgodilo, so pobegnili. Tedaj zločinec niso mogli izslediti. Sedaj je pa oče aretiraneve Dragotina Vrbanca, ki je bil član te roparske tolpe, priznal, da je s silom sodeloval pri tem zločinu.

b Konkurs 123 let stare tvrdke. Iz Skoplja poročajo, da je prišla v konkurs tvrdka Kosta i Vasilij Dič, ki je obstojala že 123 let. Lastniki tvrdke so izročili ključ s sodišču, ker ne morejo več kriti svojih denarnih obvez.

b Epidemija hripe v Beogradu. V Beogradu se influenza ali hripa zelo širi in je že dobila značaj epidemije. Higijenski odsek beograjske občine je sporočil, da se je pojavila tudi v šolah. V šoli Starine Novaka je obolelo 40 učenc.

manj ena tretjina članov. Ako ob napovedanem času ni zbranih toliko članov, se vrši zbor pol ure kasneje ne glede na število navzočih članov. — Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

■ Reprezentanci prireditelj Društva kluba, Ljubljana bo v vseh prostorih hotela »Union« pod pokroviteljstvom g. ministra za gospodstvo in rudnike inž. Dušana Serneca in njegove soproge ge. Ele Sernečeve v soboto 7. februarja ob pol 9. zvečer. Vstopnina Din 20, za člane in akademike Din 10. Vstop dovoljen le proti vabilu. Kdor bi vabilu pomotoma ne prejel, naj blagovoli reklamirati pri blagajniku Zadrugne Gospodarske banke, Miklošičeva cesta št. 10.

■ Na simfoničnem koncertu, ki bo jutri v petek 6. t. m. v Unionski dvorani, bo poleg Mozartove simfonije, Lisztovega Tassa, Debussyjevega Preludija izvajal še Ravelov valček. Ravel je danes najznamenitejši zastopnik Debussyjeve šole in eden najznamenitejših francoskih skladateljev sploh. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

■ Materinski večer v Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani bo drevi 8. uri zvečer. Vstop prost. Tema predavanja: »Žena in alkohol«.

■ Sadjarska podružnica na Višu sporoča, da drevi predavanje odpade, ker je predavatelj g. Humek bolan.

■ Četrto predavanje slavističnega kluba. V nedeljo 8. t. m. ob pol 11. dopoldne bo predaval v dvorani Filharmonične družbe g. prof. dr. Stanko Gogala o temi: »Človek in religioznost«. Vstop prost.

■ Milinski zopet v društvu »Soča«. V soboto 7. t. m. imeli bomo zopet priliko slišati zabavnega pisatelja-humorista g. Frana Milinskega, ki nam bo čital vrsto svojih novih šaljev in zanimivih spisov. Ker bo ta večer kratkočasen zabaven in razvedrila poln, upa društvo »Soča«, da bo tudi salon pri Levu temu večeru primeren zaseden. Pričetek ob pol 21. uri zvečer, vstop vsem prost.

»V DEŽELI DOLARJEV«

Maskarada ljubljanskega Sokola

Pustni torku, dne 17. februarja 1931. Narodni dom (Vhod s Bleiweisove c.)

■ Pogreb generala Stasenka. Včeraj popoldne se je vršil iz mrtnice splošne bolnice pogreb generalnega majorja bivšega ruskega generalnega štaba g. Pavla Stefanovića Stasenka, znanega iz svetovne vojne. Pokojnik je bil l. 1915. imenovan za komandanta 15. turkestankega polka strelcev, s katerim se je udeležil svetovne vojne. Leto dni pozneje je bil imenovan za generalnega majorja in pridružen kot načelnik štaba k 4. kavkaškemu in pozneje 40. armijskemu korpusu. Bil je opetovano odlikovan, med drugim tudi z zlato Georgijevsko sabljo. Po svojem prihodu v Ljubljano je služboval v ljubljanski kreditni banki. Pogreba se je udeležila polnoštevilno ruska kolonija in uradništvo ljubljanske kreditne banke z direktorjem dr. Krofco. Krsto s truplom pokojnika so peljali na topovskij lafet in ga je spremljala na njegovi zadnji poti častna stotinja ljubljanske garnizije s podpolkovnikom na čelu, oficirski zbor in oddelke artilerije. Ves čas pogreba je svirala vojaška godba. Ob odprtem grobu je pokojniku v zadnji pozdrav.

■ Sestanek prirodoslovne sekcije. V petek 6. februarja t. l. se vrši 5. sestanek Prirodoslovne sekcije Muzejskega društva v predavalnici Mineraloškega inštituta na univerzi ob 18. uri. Predaval bo g. prof. S. Brodar iz Celja o svojem letošnjem delu v Potočki zijalki. Kultura, najdena v Potočki zijalki, je že uvedena v mednarodno znanstveno literaturo pod imenom Olševaen. Najdbe v tej jami, ki leže približno

cev, v domu učencev srednjih šol 80 učencev. Tudi po vseh drugih šolah je zahtevala bolezen Josi žrtve, vendar pa doslej še ne smrtnih. V zadnjih 2 dneh so prijavi 28 novih bolnikov. V vojaški bolnici leži okoli 150 vojakov, ki so zboleli na tej bolezni.

b Lov za morilecem. Orožnik Matija Brkič je pri Osijeku v zelo tragičnih okoliščinah izgubil pri vršenju svoje službe življenje. Hotel je razorožiti kmečkega fanta Mišo Miladinovića, ki je imel pri sebi nabit revolver in je pretel nekemu seljaku, da ga bo ustrelil. Miladinović je orožnika zabodel z nožem, ko ga je ta hotel aretirati. Orožnik je med prevozom v bolnico umrl, morilec je pa pobegnil. Dva dni so ga zamažali iskali, v torku je pa prišel z očetom sam na sodišče. Aretirali so ga in oddali v preiskovalni zapor.

b Razjasnjen napad na avto. Meseca julija lani se je vračal neki zagrebški avto iz Ormoža proti Zagrebu. Na razpotju ceste Lukavec-Vinica so avto napadli člani razbojniške tolpe Mihailina in Sterleka, katere so pred dnevi orožni polovili. Razbojnik so napeli preko ceste železno vrvo, v katero se je avto z vso silo zaletil in se močno poškodoval. Ker je bila žica prenzko postavljena, so odnesli trije potniki v avtomobilu zdravo kožo. Ko so razbojniki opazili, da se potnikom ni nič zgodilo, so pobegnili. Tedaj zločinec niso mogli izslediti. Sedaj je pa oče aretiraneve Dragotina Vrbanca, ki je bil član te roparske tolpe, priznal, da je s silom sodeloval pri tem zločinu.

b Konkurs 123 let stare tvrdke. Iz Skoplja poročajo, da je prišla v konkurs tvrdka Kosta i Vasilij Dič, ki je obstojala že 123 let. Lastniki tvrdke so izročili ključ s sodišču, ker ne morejo več kriti svojih denarnih obvez.

b Epidemija hripe v Beogradu. V Beogradu se influenza ali hripa zelo širi in je že dobila značaj epidemije. Higijenski odsek beograjske občine je sporočil, da se je pojavila tudi v šolah. V šoli Starine Novaka je obolelo 40 učenc.

1700 m visoko v pogorju Olšave (Zg. Savinjska dolina), so izrednega pomena za vso človeško predzgodovino. Zanimivo predavanje bodo spremljali skopične slike. K obilni udeležbi članov kakor tudi sekciji naklonjenega občinstva vabi odbor.

■ Zastopstva društev, ki se nameravajo pokloniti v ponedeljek 9. t. m. na odru v operi pisatelju F. S. Finžgarju, prosimo, da se prijavijo najkasneje do ponedeljka 9. t. m. upravi Narodnega gledališča.

■ Služkinje! Vse one, ki se žele učiti šivanja ali nemškega jezika, naj se javijo pri »Vodstvu kuharske šole« v Prečni ulici št. 2 pritličje, vsako dopoldne ob delavnikih, ob nedeljah popoldne pa v poselskem shajališču istotam, kjer dobe vsa pojasnila. Takoj ko imamo zadostno pripravo, se prične tečaj, ki se bodo vršili ob nedeljah popoldne.

■ Nesreči. V ljubljansko splošno bolnico so prepeljali ševljarskega pomočnika Pogačnika Franca, 19 let starega iz Kroke, ki se je ustrelil s flobertovko v desno roko, in hišarja Jagodiča Janeza, 31 let starega, s šenturske gore, ki ga je v gozdu pri sekanju drv po nesreči usakal tovariš s sekuro po levi roki.

■ Dve tatvine. Državnemu uradniku Bogdanu Z. je bila ukradena iz nezaklenjene večje zimski suknja, vredna 1500 Din in več drobnarij v skupni vrednosti 2150 Din. — Jožefi H., kmetič iz Zg. Hrušice, je bilo ukradeno iz ročnega vozička perilo v vrednosti 626 Din.

Ženini in neveste

Žimnice (modroce) peresnice, posteljne mreže, otomane, divane, žimo, cvil in blaga za preobleko pohištva dobite najceneje pri F. SAJOVIC, Ljubljana, Stari trg 6 462

Celje

■ Strossmayerjeva proslava. Včeraj dopoldan se je v telovadnici gimnazije vršila lepo uspešna Strossmayerjeva proslava za dijake. G. prof. Pavlič je imel lepo predavanje, v katerem je alikal velikega očeta jugoslovanstva ter ga postavil za vzor naše mladine. — Zvečer je imel Mrkonjičev steg skavtov v Narodnem domu Strossmayerjevo proslavo, ki je bila lepo oblikovana. Skavti in skavtinje so nastopali s petjem ter deklamacijami, prof. g. Pavlič pa je tudi tukaj imel uspešno predavanje.

■ Ženska — advokatska pripravnica pri celjskem sodišču. Gdč. Božič Vlasta iz Celja je te dni nastopila enoletno prakso pri celjskem okrožnem sodišču kot advokatska pripravnica.

■ Promocija. V soboto je na zagrebški univerzi promoviral za doktorja medicine g. Podpečan Ivan iz Celja. Čestitamo!

■ Osebnost. V 8. I. je napredoval g. Hočeček Pavel, profesor na celjski realni gimnaziji.

■ Celjsko učiteljsko društvo bo zborovalo v ponedeljek 9. t. m. ob 8-45 v mestni narodni šoli. Predaval bo šolski upravitelj g. Vrečer Rajko iz Zalca o geometrijskem in projekcijskem risanju v narodni oz. obrtni nadaljevalni šoli. Po razpravi o zelo važnih stanovskih zadevah se sestavi statistika o izvenšolskem delu učitelstva v okraju.

■ Pripravljalni odbor krajevnega protituberkulozne lige v Celju je na svoji seji dne 29. januarja sklenil, da se vrši prvi občni zbor krajevnega protituberkulozne lige v Celju v četrtek, dne 12. februarja ob 20. uri v posvetovalnici mestnega načelstva. Člane, kakor tudi vse prijatelje lige že danes opozorjamo na ta občni zbor ter jih vabimo, da se ga polnoštevilno udeležijo.

■ Smrtna kosa. Dne 3. t. m. so umrli v Gaberju št. 152 9 mesecev stari Cvrtin Stanko, sin tovarniškega delavca; v Zavodni št. 68 3 tedne stara Permelč Vanda, hčerka tovarniškega delavca; na Spodnji Hudičji št. 22 Soster Lucija, 86-letna zasebnica; v javni bolnici 24-letna Zinček Marija, delavka iz Šmarjete št. 4.

■ Sveti plamen v Mestnem gledališču. V torku so v popolnoma razprodanem gledališču gostovali člani ljubljanske drame z dramo angleškega pisatelja Somerset Maugham »Sveti plamen«. Delo je že v Ljubljani doživelo velik uspeh, celjska publika pa je bila naravnost zadovoljna od sijajne igre gostov. Ge. Šaričeva, Marija Vera in Danilova so postavile na oder tri ženske značaje, kot jih v celjskem gledališču še ni bilo videti. G. Kralj kot pohabljen pilot je verno utelešil duševno in telesno trpljenje onih, ki so se uničeni vrnili s fronte. — Gg. Levor, Cesar in Jerman so igrali dovršeno. Občinstvo ni štedilo s aplavzom, dijaško stojišče pa tudi ne s smehom na nepravih mestih in z razgrajanjem.

■ Prihodnje gostovanje ljubljancev bo v torku 10. februarja. Igrali bodo znano Nušičevo komedijo »Gospa ministrica«.

■ Dogon zamernarjene živine na sejme. Mestno načelstvo razglasi, da je dogon blatne in zamernarjene živine na živalske seje prepovedano. Točno izvršitev te odredbe nadzorujeta poslujoči živinovozdravnik in policija, prestopki pa se bodo kaznovali.

■ Nesrečna ženska je neka P. Marija. Iz nekdanj ugledne rodbine, je po smrti vseh njenih svojcev ostala sama in začela propadati. Ni več za nobeno delo ter se potika okoli, dokler je policija ne prime. Tako so jo 3. t. m. zopet aretirali radi potepuštva in oddali sodišču.

■ Najdba. V torku je bil v mestu najden žrn dežnik, vreden 100 Din. Dobi se na policiji.

■ Tatvina v tovarni. V neki celjski tekstilni tovarni zaposlena P. A. si je skozi delj časa prisvajala večje količine platna in ga potem v mestu prodajala. Končno so ji prišli na sled in je bila v torku aretirana. Pri zaslišanju na policiji je izpovedala, da je bila prisiljena to storiti, ker mora vso svojo družino s bolnim možem vred preživljati. Ovađena je bila sodišču.

Maribor

m Mariborska Glasbena Matica gre v Beograd. Prihodnje dni popelje Glasbena Matica svoje gojence na ekskurzijo v Beograd ter bo tam na treh koncertih izvajala Dvořakovega »Mrtvaškega ženina«, ki ga je lani z velikim uspehom izvajala v Mariboru. Na pot gre 250 oseb, koncert pa bo pod protektoratom Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Ekskurzija bo trajala več dni. Podrobnosti še objavimo.

m Mister Lawrence v Mariboru. V torek zvečer je na povabilo tukajšnjega avtokluba predaval poslanec ameriške avtomobilne zbornice mister Lawrence o gradnji avtomobilov in avtomobilskih cest v Ameriki. Predaval je v kinu Apolo, kjer so obenem predvajali tudi primeren film. Predavanje je obiskalo precejšnje število ljudi.

m Lilian Harwey in Willi Fritsch v Mariboru. Včeraj ob 15.50 sta z zagrebškim brzovlakom, ki je imel 65 minut zamude, prispela na tukajšnjo glavno postajo filmska igralka Lilian Harwey in Willi Fritsch. K sprejemu se je zbrala precejšnja množica njenih oboževalcev, posebno oboževalk, kateri sta delila tudi avtograme. V imenu tukajšnjih kinematografov jih je pozdravil g. Guštin. Po 25 minutnem odmoru sta igralca nadaljevala svojo pot proti Dunaju.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Franjo Polak, delavec in ga. Genovefa Šafaričeva, delavka; Viktor Brumec, posestnik in gđ. Alojzija Potočnikova, hči posestnika; Makso Sutter, posestnik in gostilničar in gđ. Marija Rebernakova, zasebnica; Karel Znidarič, ključavničar in gđ. Marija Magdinova šivilja; Franjo Wohlmut, sin posestnika in gđ. Katarina Ljubejeva, hči posestnika; Edvard Dittrich, ključavničar in gđ. Marija Zmazčeva, zasebnica; Tomaž Jan, paznik in gđ. Neža Tačičeva, kuharica; Vinko Lovec, mizar in gđ. Marija Poljškrubova, šivilja; Anton Zunkovič, slaščičarski pomočnik in gđ. Li-za Eckertova, šivilja; Elfrid Schneider, elektrik in gđ. Marija Sturmova, zasebnica; Viktor Kosi, trgovec in gđ. Blaženka Segovičeva, zasebnica; Ivan Raušl in gđ. Matilda Belakova, šivilja; Anton Skropi, železolar in gđ. Magdalena Vernikova ter Alojzij Lorbek, pleskar drž. žel. in gđ. Josipina Štefančičeva, šivilja. Bilo srečno!

m Promet na carinarnici. Glavna carinarnica v Mariboru je imela v januarju 8.154.240,65 Din dohodkov. Za uvoženo blago je prejela 8 milij. 126.150,65 Din, za izvoženo pa 28.090 Din.

m Kap. 62letno zasebnico Franciško Krispljevo je v sredo popoldne zadela na Aleksandrovi cesti kap. Rešilni oddelek jo je prepeljal v bolnico.

m Zopet samomorilni poskus. Včeraj se je v samomorilnem namenu hotela vreči v Studencih pod vlak mlajše kmečko dekle. Pasanti so njeno namero še pravočasno preprečili.

m Izsleditev starega grešnika. Pred dnevi je prispel iz Francije v Maribor brezposelni delavec Pavel Šimunjak, rojen leta 1892, v Vugrovcu pri Sv. Ivanu Zelini, na Hrvaškem in se javil pri borzi dela ter policiji, ki je ugotovila, da ga že od l. 1927. išče okrožno sodišče v Osijeku zaradi tatvine. Šimunjak bo odposlan s sprejemstvom v Osijek.

m Dramatična aretacija tatu koles. V torek popoldne je Robert Verglez za trenutek pustil svoje kolo pred gostilno »Pri zlatem levu«, ko pa se je iz lokala vrnil, je opazil, da se na njem vozi neznanec. Pohitel je za njim in ga ujel na oglu Vodnikovovega ter Vojašniškega trga in ga izročil stražniku. V neznanca, katerega so le s silo obvladali, so spoznali 34letnega Hermana Burdjana iz Gradiške, ki je bil že večkrat kaznovan, je predsedal 8 let v zaporu in ki ga policija dolži še drugih tatvin koles. Pozitivno je doslej ugotovljeno, da je dne 5. decembra ukradel na Trgu kralja Petra kolo trgovskemu potniku Mihaelu Grobinu in ga potem prodal nekemu v Bresternici. Oddan bo sodišču.

Vransko

Strelniki veteri Sokola. Ob sobotah je uvedlo Sokolsko društvo strelske večere v zabavo bratom in sestram ter v korist sokolski blagajni.

Slovenjgradec

Odprta noč in dan so groba vrata. V tukajšnji bolnici so umrli od 1. januarja do 1. februarja Pečovnik Amalija, žena pekoveškega mojstra iz Gornjega gradu, stara 30 let; Rebernik Marija, posestnica iz Strojne, obč. St. Daniel, 43 let; Kovač Barbara, žena posestnika iz Škal pri Velenju, 80 let; Lavko Peter, čevljar iz Trboja, 51 let in Valenti Josipina iz Goriške vrha, obč. Ojstrica pri Dravogradu, 4 leta. N. p. v. m. l.

Osebnost. Učitelj g. Mrovlje je dobil 14-dnevni dopust, da se udeleži župnega prednjaškega tečaja SKJ v Ptuj.

Ena izmed najlepših in najbolj obiskanih prireditelj je »Kurentov večer« tukajšnjega salonskega orkestra na pustni torek v Sokolskem domu. Zanimivo je, da izhaja ta večer vsakoletni »Kurent«, humoristični list, ki v šalivem tonu poda vse značilne dogodke našega mesta.

Kronika tukajšnje bolnice minulega leta. Javna bolnišnica je oskrbovala v minulem letu skupno 1557 bolnikov, in sicer 929 moških in 628 žensk. Radi raznih večjih in manjših poškodb pri delu je število moških večje. Odpuščenih je bilo ozdravljenih 618 moških in 443 žensk, skupaj 1061, izboljšanih 203 moška in 126 žensk, skupaj 329, neozdravljeni 4 moški in 2 ženski, skupaj 6, umrlo pa je 37 moških in 23 žensk, skupaj 60 ljudi. Na dan je bilo oskrbovanih povprečno 84 bolnikov. Vseh oskrbnih dni je bilo 30.693, povprečno je bil oskrbovan vsak bolnik 20 dni. Operacij pa se je izvršilo 473 (leta 1929 je bilo operacij 701). Vzrok, da je bilo lanske leto manj operacij, je adaptacija operacijske dvorane, radi katere niso operirali od julija do oktobra. Suhoparne številke argumentirajo, kako veliko človekoljubno delo vrši tukajšnja bolnica.

Pri vplomu v župnišče, o katerem smo že poročali, je bilo ukradenih preko 6.000 Din. Vlomilec se je skrnil v gospodarsko poslopje z razgledom, kjer je čakal ugodne prilike za vplom.

Avdijenca novega jugoslovanskega poslanika v Pragi

Novi jugoslovanski poslanik v Pragi g. dr. Albert Kramer je izročil 30. januarja svoja poverljiva pisma predsedniku Masaryku. Slika kaže, kako je na praškem Gradu sprejela poslanika dr. A. Kramerja častna četa in vojaška godba, ki je zaigrala jugoslovansko himno. Od desne na levo poslanik dr. A. Kramer, šef protokola minister Štrimpf, g. Lazarevič, svetnik jugoslovanskega poslanstva v Pragi.

Zdravje našega naroda

Zanimivo poročilo Državnega higijenskega zavoda ministrstvu narodnega zdravja

Ljubljana, 4. februarja.

Državni higijenski zavod je poslal ministrstvu narodnega zdravja obširno poročilo o svojem delovanju v preteklem letu. Poročilo navaja, da je izvršil bakteriološki oddelek veliko število preiskav. Tako je n. pr. preiskal 1745 vzorcev sluzi iz grla, 945 krvi, 318 urina, 1194 blata itd.

Zelo zaposlen je bil tudi serodiagnostični oddelek. Vseh vzorcev je bilo sprejetih na pregled 3574 in so se nanašali na 3565 ljudi. Izmed teh je bilo 694 sifilitičnih. Število sifilitičnih v dravski banovini stalno pada. Kakor znano, vršita slične preiskave tudi zdravstvena doma v Celju in Mariboru. Da bi vedeli za število ugotovljenega sifilisa v vsej banovini, bi morali upoštevati letna poročila tudi teh dveh institucij.

Vzorci krvi je bilo preiskanih po Wassermannovi metodi 3550, po Hechtovi 3186, po Sachs Georgijevi 3529 in po Kahnovi 3396.

Kemijski oddelek je prejel skupno 1121 vzorcev, od teh največ urina (374), življenjskih potrebščin (463) in vode (212).

Antirabični ambulatorij je sprejel v zavod

119 ljudi, obolelih za steklino, od teh 74 moških in 45 žensk. Psi so ugrizli 117 ljudi, mačke pa le 2. Največ obolelih za steklino je bilo iz Ljubljane (64) in iz Ljubljane okolice (24). Umrli ni nihče.

Poročilo navaja dalje, da je bilo izvršenih 28 lokalnih ogledov radi preskrbe s pitno vodo, radi splošne asanacije itd., da je bilo podanih 244 strokovnih mnenj, da se je cepjenje proti škrlatinki vršilo v 7 krajih (cepljeno je bilo 6590 šolske in predšolske dece), cepjenje proti griži pa v 2 krajih (cepljenih je bilo 220 ljudi) in da je bilo glede na higijenske razmere popisanih 102 vasi s 3390 hišnimi številkami in 18.195 prebivalci.

Desinfekcije je bilo izvršenih 5229. Največ jih je bilo izvršenih v stanovanjih (2218), potem v šolah (304), bolnicah, hotelih in obratovalnicah. Desinfekcije so se vršile proti škrlatinki, davici, tifuzu, dezinteriji itd.

Gradbeni oddelek je imel prav tako čez glavo dela. Izdeloval je načrte in proračune za zdravstvene domove, hiše, vodovode, vodnjake in za razne druge javne naprave, reševal številne vloge, delal na terenu in gradil zdravstveni dom v Rogatecu in številne vodove na deželi.

Ježica

Navdušenje za društveno delovanje očitno raste v fari. Poleg Prosvetnega društva in Sokola ter Rdečega križa, ki je bil zadnji mesec osnovan, imamo še pevsko društvo »Zorac«, zdaj se je ustanovil še nov moški zbor, ki si je izbral, kakor smo zadnjič brali v »Jugoslovanu«, ime »Osmerka«. Imamo tudi kegljski klub, ki sicer nima nobenih pravil, niti določenih članov, pa se zgolj zaradi zabave redno sestaja h kegljanju. Zadnje čase pa šepetajo po vasi, da bodo naši vneti domačini planinci ustanovili celo posebno podružnico, oziroma sekcijo Planinskega društva. Planincev je namreč izredno mnogo pri nas.

Novo konzumno trgovino nam obetajo že več mesecev v Stožicah ob Dunajski cesti.

Zapornice čez cesto bi bile pa res po trebnje je že samo malo manjkalo, da se ni na križišču ob železnici tam pri postaji zgodila kakšna huda nesreča. Zlasti v meglenih dneh v jeseni in pozimi ter tudi poleti, ko je na cesti velik prah, katerega povzročajo številni drveči avtomobili, je hudo, ker vozniki ne morejo videti dovolj kmalu prihajajočega vlaka. Zapornice bi menda ne stale toliko, varnost na tej zelo prometni cesti pa bi le povečale.

Trzin

»Divji lovec«. V nedeljo 1. t. m. so tu pri nas uprizorili »Divjega lovca« in s tem proslavili 60-letnico Finžgarjevo. V kratkem nagovoru je omenil občinstvu njegov jubilej nadučitelj g. Arrigler. Igra je v splošnem zadovoljila. Če pri nedeljski predstavi kdo ni bil navzoč, naj si jo ogleda 15. t. m.

Trbovlje

Občinska seja. Danes ob 15. uri bo v občinski posvetovalnici plenarna seja občinskega odbora. Smrt za zastrupljenjem. V pondeljek je umrl v tukajšnji bolnici 39 letni rudar Suhadolčan Ivan za zastrupljenjem krvi z železom, s katerim se je 18. januarja t. l. ranil na roki pri delu v jami. Prve dni se pokojnik ni dosti zmešnil za rano, ki je bila prav neznatna ter je še dva dni hodil na delo, tretji dan mu je pa začela roka otekati, zato je moral iskati zdravniško pomoč. Zdravnik ga je sicer takoj napotil v bolnico, vendar je bilo že prepozno. Včeraj je nesrečnež izdihnil. Zapušta žena, s katero se je šele pred dvema leti oženil, ter 4 majhne, nepreskrbljene otročice. Pogreb je bil včeraj popoldne ob 4. uri iz kolonije Njiva. — Naj počiva v miru. — Zalujočim naše sožalje!

Sokolstvo

Zbor društvenih načelnikov ljubljanske sokolske župe na Taboru

Načelnštvo ljubljanske sokolske župe sklicuje na nedeljo 8. t. m., ob 9. uri popoldne v sokolskem domu na Taboru sejo zbor društvenih načelnikov. Dnevni red: delo v letu 1931, razgovor o sokolski vzgoji, predlog za župnega načelnika, načelnico itd. za leto 1931, predlogi za župno glavno skupščino in slučajnosti. Po končani seji bo v telovadnici na Taboru praktična predelava tekmovalnih vaj na orodju in saveznih prostih vaj za leto 1931. Ker je seja izredne važnosti tik pred glavno skupščino, je dolžnost vseh društvenih načelnikov in načelnice, da se iste sigurno udeležijo. Zdravo!

Ustanovitev sokolskega društva v Ivančni gorici

Na pobudo sokolskega društva St. Vid pri Stični se je vršil v nedeljo 1. t. m. v prijazni doljenjski vasi Ivančni gorici pri Stični pripravljali sestanek za ustanovitev Sokola. S posebnim veseljem moremo konstatirati, da je bila na sestanku večina kmetovalcev in preprostih delavcev. Sestanek je otvoril br. Beršnjak, ki je navzočim v lepih besedah pojasnil pomen sokolske ideje in vzgoje za zdravje in napredek naroda. Vsi prisotni so njegov govor z odbravanjem vzeli na znanje. V imenu tehničnega odbora sokolske župe Ljubljana se je udeležil sestanka brat Mirko Stanič, ki je predvsem povdarjal delo v telovadnici in podal nekaj prav koristnih smernic za čim uspešnejše sokolovanje na Dolenjskem. Nato se je izvolil pripravljalni odbor, v katerem so predsednik br. Beršnjak, šolski upravitelj br. Samec, učiteljska sestra Vida Tauferjeva ter več drugih domaćinov. Pripravljalni odbor je poslal župni upravi listo društvene uprave v odobritev s kratkim poročilom o dosedanjih pripravah. Pripominjamo, da se je dosedaj prijavilo k Sokolu skoraj 100 oseb in se bo število istih še zvišalo. Čim dospe od župne uprave potrditev odbora, se bo sklicala takoj ustanovna glavna skupščina, najbrže še v nedeljo 22. t. m. Zdravo!

Ustanovitev sokolske čete Mošnje-Brezje

V nedeljo 1. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor sokolske čete za občino Brezje—Mošnje ob zelo lepi udeležbi domačih fantov. Občni zbor je vodil šolski upravitelj brat Nikola Prestor, ki je v lepem govoru pojasnil pomen sokolstva. Občnega zbora so se udeležili tudi trije delegati matičnega društva Radovljica z znanim sokolskim in prosvetnim delavcem br. Špicarjem. S svojim programatičnim govorom je namah osvojil srca vseh navzočih in pokazal pot, po kateri mora hoditi Sokol za dobrobit naroda in države. Resnost in navdušenje vsega članstva sta pokazala razumevanje za uspešno delovanje, za moralno in kulturno povzdigo občine. Po različnih predlogih in nasvetih je bilo soglasno sklenjeno, da prične sokolska četa čim prej z gradbo sokolske telovadnice, ki bo omogočala popoln razmah v tehničnem in kulturnem pogledu.

Jesenice

Uprava Sokolskega društva Jesenice javlja, da se redne pevske vaje zopet vrše vsak torek za članice in vsako sredo za člane.

Šoštanj

Rdeči križ. Krajevni odbor RK v Šoštanju je imel 29. p. m. občni zbor, na katerem je predsednik g. Anton Potočnik orisal razvoj društva ter njega delovanja v preteklem letu, ki je bilo zelo uspešno. Društvo šteje že nad 100 članov. Vso skrb posveča revni šolski deci. Obdarilo je na božičnici 322 otrok. Zbralo je pa znatno vsoto tudi za tuje trpine. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanjí odbor s predsednikom g. Antonom Potočnikom. Na novo sta bila izvoljena okrožni zdravnik dr. Ferdo Korun in meščanskošolska učiteljica gđ. Pavla Miklavčič. Društvo namerava ustanoviti tudi dijaško kuhinjo in samaritanski tečaj, pri čemer ga bodo vsi Šoštančani gotovo podpirali.

Radio

Ljubljana, četrtek, 5. februarja: 12.15 Plošče (Slovenske pesni-šlagerji iz zvočnih filmov). 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroš. ura, ga. Gabrijelčič. 18.00 Plošče. 18.30 D. Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Mehanizmo in tehnično razpadanje tal. 20.00 Pero Hor: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Klavir solo, izjava Pavel Šivic (češki skladatelj). 21.15 Operni večer, poje Pavel Grba. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 6. februarja. 12.15 Plošče (arije svetov. pevcev — operni potpourri). 18.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Saxofon. 18.30 P. dr. R. Tominec: Postanek redovniških naselbin. 19.00 Prof. dr. L. Sušnik: Francoščina. 19.30 O mleku (Krekova gospod. šola v Zgor. Šiški). 20.00 Šahovska ura, B. Pleničar. 20.00 Večer historične glasbe, prenos iz Zagreba. Predava dr. Bogdan Plamenac. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 5. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 lošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert. 1. mlajš. 18.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Novice, vreme. 22.40 Po tujih postaja.

Zagreb, petek, 6. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 20.10 Komorna baročna glasba. 22.00 Novice, sneg in vreme. 22.15 Plesna ura.

Beograd, četrtek, 5. februarja. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Opera (Plošče). 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstvo. 20.30 komedija. 21.00 Ljubljana. 22.30 Novice. 23.50 Radio orkester.

Otvoritev danes!

Izredna nakupna prilika!

v Prešernovi ulici št. 54, v prejšnjih prostorih Tiskovne zadrage, poleg kavarne »Slon«

Naša milijardna terjatev

Pred nekoliko dnevi je »Jugoslovanski Lloyd« priobčil senzacionalen finančni članek o milijardni terjatvi naše države, izpod peresa dr. Julija Mogana. Ta članek je vzbudil veliko zanimanje ne samo pri nas pač pa tudi v inozemstvu. Zadeva je z gospodarskih in političnih razlogov izredno važna in tudi zanimiva, in je v splošnem sledeča:

V Jugoslaviji je bilo nedavno objavljeno vprašanje reparacijskega obračuna, ki je v zvezi z anuitetami bivše Južne železnice. To vprašanje zasleduje v jugoslovanski obliki težnjo, da likvidacijo italijanskih anuitet Južne železnice ospori in uveljavi svojo terjatev iz tega naslova. Jugoslovanska teza naglašja, da je na podlagi členov 248., 249., 189. in 163. Saint Germainске mirovne pogodbe Italija zadržala anuitetno kvoto okrog 30 milj. zl. fran- kov letno, ki jo je dolgovala bivši Južni želez- nica za odkup gorne-italijske železniškega omrežja, in sicer na ta način, da jo to mogla storiti samo v korist vseh aliranih in asoci- iranih sil in ne samo v korist Italije. Vseled tega zahteva jugoslovanska teza, da bi se mo- gela protivednost teh anuitet prevesti v ko- rist skupne reparacijske blagajne. V zvezi s tem se naglašja, da je z Italijo, na podlagi § 27. pogodbe z Južno železnico leta 1923. do- šlo do izbrisa teh terjatev, tako da Italija sploh nima ničesar plačati v skupno repa- racijsko blagajno. Naša teza naglašja, da je to sta- lišče pogrešeno, kajti v času podpisa pogod-

be z Južno železnico je bil zadržek na podla- gi nekega zakona v Italiji od leta 1922. že uveden, tako da se odpis nanaša lahko samo na nadomestila, ki jih predvideva napram Av- striji člen 249. Naša teza govori o vsoti ene milijarde zlatih frankov, od katere bi po med- sebojnem ključu pripadalo Italiji 25%, ostanek pa njenim zaveznicam, Jugoslaviji n. pr. 10% (nad 1 milijardo dinarjev). Italija dolguje to- rej svojim zaveznikom skupno 750 milj. zl. fran- kov, in tudi določila Youngovega načrta na tem nič ne izpremenijo.

V tej razdelitvi in njenemu opravičanju tiči vzrok naše milijardne zahtevke napram Italiji. »Neue Freie Presse« je iz strokovnih krogov prejela k tej jugoslovanski tezi sledeča po- jasnila: Jugoslovanska teza je stvarno in tudi pravno pravilna. Tudi je zelo dvomljivo, da bi se udeleženci od kakih prilik resno odpove- dali terjatve napram Italiji, pa tudi poročilo upravnega sveta Južne železnice za leto 1923. ne omenja nikake take odpovedi. Čudno je, nadaljuje poročilo, da si Italija te svoje ob- veznosti ni pogodbeno zasigurala, kakor je to storila Anglija za časa sklepanja Youngovega načrta. V očigled sedanje gospodarske krize bo Italijo to novo breme izvanredno težko pri- zadelo, verjetno pa je, da zavezniki na tem vprašanju iz istega razloga ne bodo popustili. Zanimivo je, kako stališče bodo v tem vpraša- nju zavzele ostale prizadete države.

Gospodarske vesti

× **Finančni položaj naše države zelo dober.** Po uradnih poročilih finančnega ministrstva je naš finančni položaj zelo dober, kar posebno potrjuje stabilizacija dinarja, kakor tudi dejstvo, da naši državni proračuni temeljijo na stvarnosti. Predvideni prihodi so bili sprovedeni v polni meri. Novi zakon o Narodni banki urejuje vsa valutarna vprašanja in vse posle, ki jih ima ta institucija izvrševati. Plačilni odnosi napram državam-upnikom so v popolnem redu, izplačila se vrše točno po predvidenih plačilnih rokih.

× **Gospodarska konferenca v Zagrebu.** V teku tega meseca bo sklicana v prestolici našega na- rodnega gospodarstva, v Zagrebu velika gospo- darska konferenca vseh gospodarskih organizacij naše države. Obravnavala se bodo predvsem vpra- šanja ureditve gospodarske delavnosti. Trenutno se zbira material in potrebni podatki. Predvsem bi po našem mnenju bilo potrebno, da se končno- veljavno enkrat uredi vprašanje naših notranjih tržišč in najdejo pota, ako bi se ta tržišča uspeš- no organizirala in bi se cene znivelirale na mi- nimum tržnih diferenc, ki vladajo v taki kontra- dikciji med posameznimi predeli naše države. Zniveliranje cen bi vsekakor ugodno vplivalo tudi na omiljenje sedanje gospodarske krize in pri- našalo posameznim gospodarskim panogam po- trebnega oddiha.

× **Nova pogonska sila — špirit.** V zadnjem času se nemški kemiki prav intenzivno bavijo z mislijo, kako bi dosegli novo in cenejšo pogonsko silo pri eksplozivnih motorjih. Poizkusi so po- kazali, da se doseže znaten efekt z mešanjem ben- cina s špiritom v gotovem razmerju. V Nemčiji se je ustanovilo tudi že tako podjetje, ki znanuje znatne uspehe. Če bi se te poizkusi neoporečno posrečili bi države, ki so navezane na uvoz ben- cina in imajo dovolj predpogojev za ceno pro- dukcijo špirta prihranile obilo izdatkov, obenem pa bi lastno produkcijo špirta dobro zaposlile. Za našo državo bi bila taka podjetja velike na- rodno-gospodarske važnosti.

× **Naturalno gospodarstvo med Nemčijo in Ro- munijo.** Skupina industrijalcev Döring, ki inkor- porira 15 srednjih tovarn poljedelskih strojev, je predložila romunski vladi načrt, po katerem bi imenovana skupina dobavljala Romuniji polje- delske stroje, v zameno pa bi sprejemala romun- sko koruzo. Kakor zatrjujejo berlinski listi, so se tej skupini pridružile še: Bayerische Egenfabrik, tvrdka Hydro, Eckert & Hartung, medtem ko so veletovarne Sack, Lanz in Krupp negativno odgo- vorile na ponudbo. Udeležba tovarne poljedelskih strojev so že dobile od pristojnih oblasti dovo- ljenje za uvoz 50.000 ton koruze. Nemške proti- dohaje se cenijo na 5 milijonov mark. Romun- ska vlada pospešuje načrt mehanizacije poljedel- stva in je pred kratkim dovolila kredit 50 mi- lijonov lejev v letu. Finansiranje tega natu- ralnega posla je osigurano z obojestranskimi ga- rancijami. Ves posel naj bi se razvijal po vzor- cu, ki so ga lamsko leto izvedle nekatere pri- vatne romunske institucije z nemškimi tovarnami. Edina težkoča sloni trenutno že na činjenici, da se romunska vlada ni zadovoljila s količino 50 tisoč ton, temveč se zahteva povišje, na kar Nem- čija še ni pristala. Nemški gospodarski krogi pa upajo, da se bo tudi ta poslednja težkoča pre- mostila.

× **Sovjetska Rusija pripravljena na žitni spo- razum.** Predsednik sovjetskega gospodarskega so- sveta Meilank je ob priliki zakuske rusko-ameri- ške trgovinske zbornice v Newyorku naglasil, da bi se uničujoča konkurenca na žitnih tržiščih, ki zavzema že vseh pet delov sveta, zamogla uredi samo s tozadevnimi sporazumi mednarodnega značaja. Sovjetska Rusija bi bila vsekakor pri-

Manufaktura:

ostanki češkega in angleškega sukna za moške obleke, s kompletno podlogo; damsko volneno blago za plašče in obleke; svile za damske oble- ke in perilo; popelini za srajce in bluze, ce- firji, šifoni, platno za rjuhe, brisače, frotirke, namizni prti, posteljne garniture, cvilj za žim- nice, blago za pohištvo, šivane in volnene odeje, koci, razne tiskovine, žepni robci, kravate, razne vrste moških srajc itd. itd.

Konfekcija:

Moške, fantovske in otroške obleke, modne hla- če, površniki, suknje, trench-coats, usnjati suk- njiči itd. itd.

Čevlji:

moški in damski raznih barv in vrst.

Vse blago se prodaja s 40% do 50% popustom

Oglejte si zalogo!

Samo, dokler traja zaloga!

Prepričajte se!

ca: neizpremenjena.

Budimpešta, 4. februarja. Tendence trdna, promet: srednji. Pšenica: marc 14-76—14-96 (14-81—14-82), maj 14-98—15-03 (14-98—14-99). Rž: marc 10-55—10-60 (10-55—10-56), maj 10-73 (10-70—10-71). Koruza: maj 12-15—12-25 (12-15 do 12-16).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjeno mlačna, promet: 2 vagona bukovih drv, 1 vag. okroglic.

Makulturni papir

po nizki ceni prodaj- mo. Pošljamo tudi izven Ljubljane. Na- ročila sprejema in izvrši uprava »Jugo- slovanc«, Ljubljana. Gradišče 4.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. PICCOLI-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 324

„JAVOR“

lesna industrija v Lo- gatu ima svoj lokal

za pohištvo

tudi v Ljubljani, v novi palači Vzemne za- varovalnice 397

Nogavice, roka- vice, volna in bombaž

463 najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Kdor prodaja

Jugoslovana, dobi sta- len postranski zaslu- žek tudi pri Lindič, Ljubljana, Komenske- ga 36-a. — Priložite znamko za odgovor.

Razpis

Oddamo s 1. marcem t. l. sledeča mesta:

1. urednika »Lovca«.
2. mesta društvene- ga tajnika in
3. upravitelja lista.

Tajnik mora biti iz- vežban v društvenih poslih, upravitelj pa vešč administracije in ekspedicije lista. Mesti tajnika in upravitelja se lahko združita.

Plača po dogovoru. Zahtevke je navesti v prošnji.

Pismene ponudbe do 20. februarja t. l. na Slovensko lovsko dru- štvo, Ljubljana, Komen- skega ulica 19. Osebn- ne intervencije brez poziva izključene!

S. L. D.

Oglejte si

zalogo damskih klobu- kov v salonu »La Fem- me Chic«, Selenburgo- va ulica št. 6. — Pre- oblikovanje 28 Din.

Zahvala

Ob priliki pretežke izgube našega ljubljanskega očeta, starega očeta, strica, svaka, soproga gospoda

Jože Gorjupa

biv. makronškega župana, predsednika kraj. šolskega odbora in učitelja cest. odjara

smo prejeli mnogo izrazov iskrenega sočutja. Bodi vsem in vsakomur naša zahvala. Prisrčno se zahvaljujemo pre- častiti duhovščini, šolski mladini in učiteljskemu zboru ter vsem, ki so umrlega spremili na njegovi zadnji poti.

Mokronog, dne 3. februarja 1931.

Rodbina Gorjup

Svojim prijateljem in znancem naznanja- mo tužno vest, da je preminul naš dolgo- letni član in odbornik, gospod

dr. Erich Mühleisen

finančni svetnik v pokoju in hišni posestnik

Pogreb se vrši v četrtek, dne 5. t. m. ob pol 3. uri iz hiše žalosti, Dunajska c. št. 36. Svojega vestnega člana ohrani v trajnem spominu.

Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti naše nepozabne soproge, mame, stare mame, sestre, tete, tašče in svakinje, gospe

MARIJE MARČAN

soproge mesarja in posestnika

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, vsem da- rovalcem krasnih vencev in cvetja, mesarski zadrugi, za- stopnikom raznih organizacij in društev, pevskemu zboru Krakovo-Trnovo za prelepo žalno petje ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so drago nam pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej naša prisrčna zahvala.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 9. februarja ob pol 6. uri zjutraj v župni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1931.

Žalujoci ostali

Borzna poročila

dne 4. februarja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 4. februarja. Amsterdam 22-80, Berlin 13-48—13-51, Bruselj 7-9124, Budimpešta 9-9014, Curih 1094-40—1097-40, Dunaj 7-9598 do 7-9898, London 275-280276-08, Newyork 56-63, Pariz 222-47, Praga 167-38—168-18, Trst 296-93 do 297-10.

Zagreb, 4. februarja. Amsterdam 22-75—22-81, Dunaj 7-9598—7-92-98, Berlin 13-48—13-51, Bruselj 7-9124 bl., Budimpešta 988-64—991-64, Lon- don 275-28—276-08, Milan 295-957—297-957, New- york ček 56-53—56-73, Pariz 222-47 bl., Praga 167-38—168-18, Zürich 1094-40—1097-40, Madrid 588—591.

Beograd, 4. februarja. 7% inv. pos. 87—87-50, 4% agr. obv. 49—49-50, 7% pos. drž. hip. b. 80-50—81-25, 7% Bler 81-25, 8% Bler 92-50, voj. škoda 420—422, ult. feb. 418, ult. jun. 419-50 do 420-50.

Dunaj, 4. februarja. Bankverein 16-45, Kred. zavod 46-60, Dunav-Sava-Adria 14-60, Prioritete 91-35, Trbovlje 42.

Curih, 4. februarja. Beograd 9-1275, Pariz 20-30, London 25-155, Newyork 517-75, Bruselj 72-20, Milan 27-105, Madrid 52-60, Amsterdam 208-075, Berlin 123-15, Dunaj 72-76, Stockholm 138-65, Oslo 138-50, Kopenhagen 138-50, Sofija 3-75, Praga 15-32, Varšava 58, Budimpešta 90-35.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 4. februarja. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86-25—87 (87), voj. škoda ar. 419-50 do 421, kasa 418—421, feb. 416-50—417-50 (418), marc 416-50—417-50 (417-50), april 416-50 do 417-50, maj 416-50—417-50 (418), 4% agr. obv. 51 bl., 7% Bler 80-62—80-75 (81, 80-75, 80-50), 8% Bler 91-75—92-25, 7% pos. hipot. 80—80-12 (80-12, 80). — Banka: Hrvatska 50 d., Pra- štediona 975—980, Udružena 194-50—196, Ljubl. kred. 125 d., Mednarodna 68-50 d., Narodna banka 8000 d. — Industrije: Šečarana Osij- ek 287-50—295, Trboveljska 342—350, Slavo- nija 200 d., Vevče 128 d.

Beograd, 4. februarja. Berlin 13-48—13-51, Budimpešta 988-64—991-64, Curih 1094-40 do 1097-40, Dunaj 7-9598—7-98-08, London 275-28 do 276-08, Newyork 56-53—56-73, Pariz 221-47 do 223-47, Praga 167-38—168-18.

Dunaj, 4. februarja. Amsterdam 285-92, Beo- grad 12-545, Berlin 169-21, Bruselj 99-22, Bu- dimpešta 124-18, Bukarešta 4-23, Kopenhagen 190-15, London 34-575, Madrid 72-10, Milan 37-235, Newyork 711-50, Pariz 27-89, Praga 21-055, Sofija 5-1550, Stockholm 190-40, Varšava 79-70, Zürich 137-44.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 4. februarja. 7% Bler 80-25—80-75.

Newyork, 4. februarja. 8% Bler 91—92, 7% Bler 80-25—81, 7% pos. drž. Hip. b. 78-50 do 79-50.

Žitna tržišča

Tendence na ljubljanskem tržišču neizpre- menjeno čvrsta, promet: dva vagona pšenice.

Novi Sad, 4. februarja. Pšenica: sremska oko- lica Indija 78 kg 145—150. Moka: baška št. 6 175—185, št. 7 140—145. Vse ostalo neizpreme- njeno. Promet: pšenica 19 vagonov, ječmen 1, koruza 16, moka 3, otroki 7 vagonov. Tenden-